

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VIII

Broj 90

TUZLA, TRAVANJ 2000.

Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM

SRETAN USKRS

"I reče im: 'Tako je pisano, da Krist mora
trpjeti i uskrsnuti od mrtvih treći dan;
I mora se naviješćivati u njegovo ime
obraćanje i oprost grijeha svim narodima,
počevši od Jeruzalema.
Vi ste svjedoci ovoga" (Luka 24, 46-48).

DEVEDESETI BROJ
90

ISUSOVO USKRŠNUĆE:

Konačna riječ ne pripada smrti nego Bogu koji kroz smrt uvodi u život

54 (...) A dan bijaše Priprave i subota svitaše.

55 Žene pak što su ga pratile od Galileje bijahu prisutne i vidješe grobnicu i kako je položeno tijelo njegovo (...)

1 (...) U prvi dan tjedna veoma rano došle su one do grobnice, noseći miomirisne koje spraviše.

2 Nadoše pak kamen odmaknut od groba,

3 a ušavši, ne nadoše tijelo Gospodina Isusa.

4 I dogodi se, dok one stajahu zbunjene zbog toga, te evo dvojica muževa pristupiše im u sjajnoj odjeći.

5 Kako pak strah spopade njih i one prignuše obraze k zemlji, oni im rekoše: "Što tražite života među mrtvima?"

6 On nije ovdje, nego je uskrsnuo! Sjetite se kako vam je govorio još u Galileji,

7 kazujući: "Sin Čovječji mora se predati u ruke ljudi grješnikâ i raspeti, te treći dan uskrsnuti."

8 I one se sjetiše riječi njegovih (...)

13 (...) I gle dvojica od njih istoga dana bijahu se zaputili u selo udaljeno stotinu i šezdeset stadija od Jeruzalema, kojemu je ime Emaus;

14 i oni između sebe razgovarahu o svim tim događajima.

15 I dogodi se, dok su tako razgovarali i raspravljali, i sam Isus, približivši se, bijaše im se pridružio.

16 Oči pak njihove bijahu spriječene, kako ga ne bi prepoznali.

17 I on reče njima: "Kakvi su to razgovori što ih jedan s drugim vodite šetajući?" I zaustaviše se ožalošćeni.

18 Odgovorivši pak jedan, imenom Kleofa, reče mu: "Ti si jedini pridošlica u Jeruzalemu koji ne znaš o događajima u njemu ovih dana!"

19 A on im reče: "Kojim? Oni pak rekoše njemu: "Onima o Isusu Nazarećaninu, koji bijaše muž prorok, moćan na djelu i riječi pred Bogom i cijelim pukom:

20 te kako ga predadoše prvaci svećenički i vijećnici naši da se osudi na smrt, i raspeše ga.

21 Mi se pak nadasmo da je on taj koji će izbaviti Izraela. A uza sve to, danas je već treći dan od tih događaja.

22 Ali i neke žene od naših uzbudile su nas, bivši veoma rano kod grobnice,

23 pa ne našav tijelo njegovo, dodoše govoreći kako su ugledale viđenje anđela, koji rekoše da on živi.

24 I odoše neki od naših do grobnice, i nadoše onako kako i žene rekoše, njega pak ne vidješe."

25 A on reče njima: "O nerazumnici i spora srca za vjerovanje u sve ono što govorahu proroci!

26 Nije li sve to Krist imao trpjeti, te ući u slavu svoju?"

27 I počevši od Mojsija i svih proroka, tumačio im je u svim Pismima ono što je o njemu.

28 I približiše se selu u koje putovahu, a on se učini kao da putuje dalje.

29 A oni ga prisiliše govoreći: "Ostani s nama, jer je već pred večer, i dan je već pri kraju!" I on svrati da ostane s njima.

30 I dogodi se, dok je sjedio s njima za stolom, te on uzevši kruh, blagoslovi ga i, razlomivši, pružaoše njima.

31 Njima se pak otvoriše oči i prepoznadoše ga. Ali on iščeznu ispred njih.

32 I rekoše jedan drugomu: "Ne bijaše li srce naše gorjelo u nama, dok nam govoraše na putu i tumačiše Pisma?"

33 I ustavši istoga časa, vratiše se u Jeruzalem, i zatekoše okupljenu Jedanaesticu i one s njima,

34 koji rekoše: "Zaista je uskrsnuo Gospodin i ukazao se Šimunu!"

35 A oni im pripovijedahu o događajima na putu i kako ga prepoznaše pri lomljenju kruha.

Luka 23, 54-55; 24, 1-8; 13-35

IZBORI I DEVEDESETI BROJ HRVATSKOG GLASNIKA

Ovih dana me salijeće naš "Glodur" da napišem nešto za ovaj broj Hrvatskog Glasnika, jer izlazi nakon općinskih izbora, i jer je devedeseti broj, pa k'o nekako svečan i važan trenutak.

Zbilja, Veliki su razlozi da se oglasimo u povodu toga. Pa neka bude!

IZBORI

Izabrali smo lokalnu upravu, a budući da je demokratska, možemo reći i svoje profesionalne suradnike na izgradnji i održanju što boljih uvjeta za život u našim općinama i naseljima.

Rezultati pojedinih takmaca za naše povjerenje su isto tako interesantni. U većini općina ovoga Kantona zadobili su ponajveće povjerenje oni što su podugo predratni, malo ratni, malo poslije ratni. U nekim općinama je došlo do velikih zaokreta, jer se dosta svijeta opredijelilo za opozicijske stranke, (u Lukavcu i Živinicama), a u Tuzli je BOSS povećan za nekoliko predstavnika.

Mnogi su ostali vjerni svojim starim predstavnicima, što opet nije nikakvo iznenađenje, jer, niti jedni, niti drugi, ne mogu ništa novoga ponuditi.

U predizbornom broju Hrvatskog Glasnika dali smo šansu nekim strankama da nam se predstave i odgovore na nekoliko pitanja koja smo smatrali ključnim za funkcioniranje općine, kantona i države.

Podsjećamo vas, na ta pitanja i odgovore.

1. Nudite li nešto novo? 2. Koliko su izbori u Hrvatskoj utjecali na kontinuitet politike vaše stranke? 3. Koje je objektivno mjesto vaše stranke među Hrvatima Bosne i Hercegovine? 4. Kakve rezultate očekujete na ovim izborima? 5. Ustavom Bosne i Hercegovine je zajamčena konstitutivnost triju naroda. Kako bi, s obzirom na tu činjenicu, bio sastavljen kabinet općinskog načelnika kada bi vaša stranka imala značajniju ulogu u formiranju općinske vlade, (npr. u Tuzli i Živinicama)? 6. Koji je vaš politički slogan?

Odgovori su bili vrlo zanimljivi za jednu dublju analizu. Po objavljenim rezultatima izbora, jasno nam je da ih naši čitatelji nisu dovoljno pažljivo pročitali, prije nego su se odlučili glasovati.

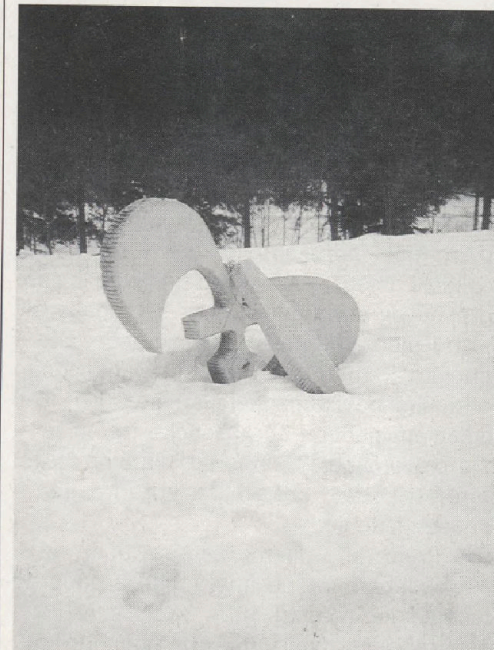
Pozabavit ćemo se samo odgovorima na pitanje koje je po našem mišljenju temelj za političko-ekonomsku budućnost naše države, a to je ono, **kako će, s obzirom na konstitutivnost naroda u BiH, izgledati sastav kabineta općinskog načelnika (npr. u Tuzli ili Živinicama) ako vaša stranka bude u prilici da predlaže i bira!**

Prvi je odgovorio nositelj liste Izborne koalicije (DLC BiH) dr. Srećko Tunjić: "Zalažemo se za princip ustavno-pravne ekvivalentnosti (jednakovrijednosti, o.p.) konstitutivnih naroda (svih naroda i duhu je narodnosti, o.p.) Bosne i Hercegovine. U

tom sastavljena i lista kandidata Demokratskog liberalnog centra, skraćeno, DLC-a BiH (HSS BiH, LSP BiH, LBO BiH, NHZ BiH), za općinu Tuzla tako da na listi imamo 13 kandidata hrvatske, 14 bošnjačke i tri srpske nacionalnosti.

U sadašnjoj strukturi izvršne vlasti u općini Tuzla u kojoj su veoma značajne funkcije, načelnika, donaćelnika, sekretara općine, šefova općinskih službi, kadrovi hrvatske nacionalnosti ne bi smjeli biti zastupljeni ispod 33%. Također, ističem da bi barem donaćelnik trebao biti Hrvat..."

Dakle, Izborna koalicija DLC BiH je ponudila jednu ustavnu viziju i u lokalnoj upravi i samoupravi. Međutim, izborni rezultati pokazuju da naši ljudi ne misle dovoljno o tome.

Evo kako je na isto pitanje odgovorio aktualni općinski načelnik Selim Bešliagić: "Vijeće i izvršna vlast trebaju biti usklađeni s nacionalnom strukturom stanovništva određenog područja. Pogledajte našu listu i vidjet ćete da ona odražava nacionalni sastav Tuzle. Takve su liste SDP-a i u drugim općinama".

Što to znači "usklađeni s nacionalnom strukturom stanovništva"?

Tu se, svjesno ili nesvjesno, ni u retorici, ne prihvaća dosljedna ustavna kategorija o konstitutivnosti naroda (nije jasna razlika između nacionalne manjine i suverenog naroda!) kad su u pitanju vodeće funkcije u općini u kojoj živi dovoljan broj pripadnika svakog bosansko-hercegovačkog naroda, da bi mogao ponuditi kvalitetne i stručne ljude za određene izvršne funkcije. Po svemu sudeći, to sliči na onu građansku opciju koja nas je dovela do sukoba i rata na ovim prostorima, od koje se u praksi ne razlikuje ni esdeavovski, niti hadezeovski i esdeavovski model. To najbolje pokazuje aktualni sastav Bešliagićeva kabineta.

Odgovor HDZ-a nije potrebno ni ekspozirati. HDZ zbog svoje "planetarnosti" i "Eroizacije" i nije neki ozbiljni lokalni partner, jer mu je sve formalno i neuvjerljivo budući da mu se lokalni interesi u Tuzli ne poklapaju sa lokalnim interesima u Čapljini i Stocu. Ipak su nešto dobili, ali svakako ne kao na prošlim izborima!

Nosilac izborne liste NHI-a, gospodin Matija Klobučarić, je na ovo pitanje odgovorio: "U slučaju da dobijemo dva mjesta u vijeću, jednoga kandidata bismo predložili za općinskoga načelnika".

Očekivao se veći uspjeh ove stranke i od onoga što ga je pretpostavljao sam Klobučarić i njegov izborni tim. Međutim, dolaze vijesti da je nešto bolje na globalnom planu, a u općinama u tuzlanskom kantonu su potpuno podbacili. Izgleda da, u stvari, nisu uspjeli iskoristiti ni uže rodbinske veze. Čak, ni svi njihovi članovi nisu za njih glasovali. Očito je, da nešto, da se ne kaže drugačije, ne "miriše" od glave lokalne stranačke organizacije. Možda se razbolila od "ekavice" ili je previše uljuljana u neku vrstu samouvjerenosti, a premalo profesionalna i odlučna da nešto promijeni i stvarno bude "Korak ispred" i od veće koristi, ne samo za Hrvate, ovoga kraja.

Zanimljivo je bilo razmišljanje predstavnice MBO-a gospođe Zehre Morankić, koja kaže: "MBO realizaciji svakog zadatka pristupa odgovorno i principijelno. S tim u vezi, vrlo ozbiljno i u skladu sa Zakonom o lokalnoj upravi, reorganizirali bismo općinsku vlast. Možda bismo predložili da vlast u općini Tuzla bude sastavljena od tri glavna organa: vijeća, izvršnog odbora i načelnika gdje bi sva tri konstitutivna naroda bila zastupljena ravnopravno".

Čini se da bi i ova opcija odgovarala građanima Tuzle, ali što se može, kad "masa" nikada ne razmišlja! Jer naši ljudi još djeluju po inerciji političkog trenutka. Tako je to bilo devedesetih, tako je to, u glavnom, i sada došlo do izražaja.

DEVEDESETI BROJ HRVATSKOG GLASNIKA!

E, moj Glodure, dokle ćemo vući ovaj tvoj i naš jedini, zato i najbolji list, u ovom kraju? Već osam godina revnujemo nad njim i u njemu. Neka nam ta činjenica bude potpora u krizama koje nisu male i rijetke! Jer, teško je amaterski raditi na ovakvom važnom i odgovornom poslu. Nećemo biti neskromni, ako kažemo da smo uspjeli, makar došli u situaciju da ga ne mogemo više tiskati.

Čestitajmo si zajedno s našim vjernim čitateljima, podupirateljima i nastavimo dalje! Dokle...?

Petar MATANOVIĆ

NEKE PESIMISTIČNE SKICE PESIMISTIČNOG STANJA BH

Gdje se nalazi Istina u BH kao spoznajni, politički, egzistencijalni i moralni pojam koji obvezuje, a nije samo puka riječ ili misao?

Da li je Istina u BH samo školski pojam koji nitko ne uzima za ozbiljno osim u školama? Ako u nekim znanostima i doseže samu sebe, u politologiji možda, onda vjerojatno nema snage i da preživi jer je stvarnost oko nje politički sasvim neplodna. Ali i u prirodnim znanostima je stanje, vjerojatno, vrlo loše (jer su svi kontakti BH sa svijetom slabi pa tako i u ovim znanostima), iako njihov razvoj danas u mnogo većoj mjeri ovisi o kontaktima sa svijetom, nego ranije.

Nalazi li se ova Istina u Daytonskom političkom ustrojstvu BH - "nakrivljenom" (čitaj: asimetričnom), Bože nas sačuvaj (1) - koje je htjelo da da Srbima - na štetu BH - ono što su izgubili na južnoslavenskom prostoru u cjelini i prije "gubitka" Kosova. Pa, tako, sada imamo jogunasto ponašanje Srba kao da su baš sve bitke dobili počevši od one, mitske Kosovske, pa do ovih od prije nekoliko godina (iako je slučaj, naprotiv, suprotan). Međunarodna zajednica je pri tom očito htjela poštovati njihovu najveću brojnost na južnoslavenskom prostoru kao i njihovu, među Južnim Slavenima najstariju modemu, državopravnu povijest, te tradiciju nekih pozitivnih srpskih veza sa velikim europskim narodima (s Francuzima prije svega). Ali, Strancima sada nije jasno kakvo je to srpsko jogunasto tumačenje njihovih ustupaka - (inače objektivnih i realnih ali, i iz europske "ptičije perspektive") - njima!?

Ili je Istina više u Federaciji BH u kojoj Hrvati Bosne "ne znaju" za Hrvate Hercegovine i obrnuto; Hrvati koji su tako malobrojni i opet tako tragično podijeljeni da njihov položaj, ne da izgleda beznačajno, nego izgleda sasvim izgubljeno.

A osim toga, što znači KONSTITUTIVNOST u Federaciji kada je opće poznato da svaki demokratski politički ustroj počiva na većinskom načelu, a zna se tko ima većinu u ovom entitetu. Konstitutivnost kao načelo nije kvantitativno, nego kvalitativno. To znači, da ne poznaje količinske pojmove kao npr. "više", "manje", "neznatno", i sl., nego samo "IMA" li ili "NEMA" konstitutivnosti, neka narodna zajednica. No, da bi ga stvarno imala potrebna joj je vlastita država, a ako je nema, onda može imati samo blokade i ništa drugo u radu federalnih organa (kao što ih i imamo). Tako se onda dešava da oba naroda hoće svoju konstitutivnost ostvariti beskompromisno bez obzira o kojim se političkim INTERESIMA radilo, iako baš oni traže diferenciran pristup jer se mogu kvantitativno mjeriti. Na taj način umjesto "političkog rada" kao vještina mogućeg imamo "političke blokade", pa nikakav dogovor odnosno kompromis nije moguć.

Konstitutivnost i konsenzus kao načela su nespojivi u jednoj državi s dva naroda i sa stanjem nacionalne svijesti kakvu mi ovdje danas imamo. I tu pomoći nema. Osim lijeka

koji može donijeti samo vrijeme, da naša nacionalna svijest dođe na razinu nacionalne svijesti europskih naroda, što se sada "NADnacionalno" ili "TRANSnacionalno" ili "Anacionalno" udružuju i brišu vlastite granice.

PASTIRSKA POLITIKA I MEDVJEDE USLUGE

Je li ta Istina o nama u našim političarima, koji su uglavnom još uvijek oni isti što nisu znali riješiti jugoslavensku krizu drugačije, izuzev ratom?... Njihova nacionalna svijest je bila izgleda kao "čir" koji se stvarao u bivšoj Jugoslaviji, a onda "je pukao(!)" kada im "je laknulo", ali kada su nastupile i "komplikacije"... Oni su "to teško stanje" onda spremno - što je od svega u tom ratnom stanju najgore! - proglasili vrhunaravnom nacionalnom "istinom" i Rješenjem, spasonosnom formulom za svu našu budućnost. Ta formula je populistički zahvatila i većinu naroda, jedna jedina nacionalna ideja kao neka vrsta "političkog virusa". I tako smo imali onda nacionalno klanje od kojeg smo i danas pomalo nacionalno omamljeni.

Međutim, nije samo njihov nacionalni fanatizam bio kriv za nedavnu katastrofu. Jednako tako bilo je krivo i vrijeme u kojem su politički odgajani, u kojem su naučili "politički dihati", i to njihovo nasljeđe je gore od njihovog šovinizma: jer on se zapalio, ali može i mora se ugasiti sam od sebe. Što s njihovim karakternim, nepopravljivo lošim političkim navikama koje su stekli u "50-godišnjem periodu socijalističke izgradnje" - to je pravo pitanje?... A tu se, ništa ne može, osim, također, čekati da vrijeme samo donese rješenje.

Na kraju ne smijemo zaboraviti da su ti naši političari koji su nas vodili, a sada su predsjednici, ministri, itd., "svoje gore list": hoću reći, da dijele kulturno-običajni kôd, mentalitet naroda kojem pripadaju u kojem preovlađuje po mom mišljenju na žalost, izvjesna zatucanost, provincijalni duh, zaostalost, jedno kronično loše stanje duha koje možda dolazi od ovih bosanskih planina ili ne znam od čega već, u kojem nedostaje svjetla, prirodnog optimizma i pozitivne težnje k dobru. Onda nije nikakvo čudo što je narodu ovako kako mu jest, kad su im i političari takvi kakvi jesu. Nimalo ih ne štedeći, oni po mom sudu spadaju izgleda u neku vrstu kentaura, bića što su negdje između pastira i medvjeda, ponašajući se, alegorično rečeno, otprilike ovako: najprije bi kao pastiri malo ovce čuvali NA BILO KAKVOJ ISPAŠI, da bi onda kao medvjedi VIŠE OVACA SMAZALI U SLAST kao iz osvete, što su na njih "toliko truda utrošili" i sve tako dalje, naizmjenice.

Ili je naprotiv ta obvezujuća Istina prisutna samo u našim pojedinačnim, privatnim i osobnim životima, opterećenim teškim materijalnim uvjetima egzistencije koji su, za veliku većinu, jedini i najviši, a vrlo često i nedostižni, vrijednosni životni cilj; odnosno, u našoj nerazvijenoj političkoj svijesti pod

utjecajem nametljivih i konfuznih, propagandnih i jeftinih političkih ideja, u našoj slaboj motiviranosti uopće i u nejasnim svjetonazorima?

Na kraju možemo se pitati koliko su i Stranci dionici Istine o nama. Bosna i Hercegovina su sada pune stranaca, što su "sletjeli" iz svojih "ptičijih perspektiva" među nas, i kao i svi stranci na početku razumije se - jer smo i mi njima strani kao i oni nama - ne razumijemo se pomalo (mi njih više, nego oni nas čini se). Oni ne razumiju pomalo naše osjećaje, naše jade: pa tako su jednim osude u Haagu prevelike, što je istina, a drugima su osude u Haagu premale, što je također istina. A Stranci pak kazne određuju iz svojih makropolitčkih vizura, južno-europskih, balkanskih, regionalnostabilizirajućih, itd., u kojima je sudbina optuženih za ratne zločine ipak manje-više nebitna.

Usprkos tome čini se da je u BH-stvarnosti položaj i djelovanje Stranaca u cjelini nedvojbeno pozitivno i vjerodostojno, pa i kad pokazuju nerazumijevanje naših osjećaja, do kojih je nama - ovakvima kakvi jesmo, nacionalno "zatrovanima" i zaostalima u razvoju prema Europljanima - ipak, najviše stalo: jer in ultima linea, mi smo ipak HRVATI, mi smo SRBI, mi smo BOŠNJACI-MUSLIMANI - kao da nas čujem suviše ponosno govoriti, rezime svih gore spomenutih Istina o nama; a oni su samo Stranci: oni su Francuzi, Amerikanci, itd. Doduše, poricati nam nacionalnost tim pametnim Strancima nikada ni na kraj pameti nije padalo, ali im, svejedno, nikako nije jasno zašto smo toliko zaljubljeni u vlastitu nacionalnost i svjednako se, vjerojatno, pitaju, kada će to prestati i kada će ta zaljubljenost prerasti u pravu, zrelu ljubav... Kada?... KADA i ja se pitam.

Romeo KNEŽEVIĆ

OPĆINSKI IZBORI 2000.

Stranke koje su dobile najviše glasova na travanjskim općinskim izborima 2000. u Tuzli:

1. SDP - Socijaldemokratska partija BiH - socijaldemokrati	58,5%
2. Stranka demokratske akcije - SDA	9,6%
3. Stranka za Bosnu i Hercegovinu	8,0%
4. BOSS - Bosanska stranka	6,8%
5. HDZ BiH - Hrvatska demokratska zajednica BiH	5,5%
6. DS Penzionera BiH	5,0%

Ostale stranke (14) su dobile od 0,1% do 1,2% glasova.

Nastavit će se objavljivati rezultati izbora uz dublju analizu ovogodišnjih općinskih izbora.

POBJEDNICI, GUBITNICI I REZERVNE VARIJANTE

Minuli općinski izbori nekoga su obradovali, a nekoga razočarali. Očevidno, bilo je po onoj narodnoj "dok nekome ne smrkne, drugome ne svane".

No, gubitnici ne trebaju tugovati. Ako ništa drugo, imaju rezervnu varijantu. Mogu se učlaniti u Demokratsku stranku penzionera Alojza Knezovića, a nije na odmet ni da razmisle o BOSS-u Mirnesa Ajanovića.

Dr. Ivo Pranjković, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, nedavno je u Tuzli, a u organizaciji HKD-a "Napredak", održao predavanje na temu: "Mjesto hrvatskog jezika u bosansko-hercegovačkoj političkoj politici". Ako te i takve politike uopće ima?

Nabrajaajući književnike koji, možda, nisu toliko važni za cijeli hrvatski korpus, ali jesu za bosanskohercegovačke Hrvate: ...fra Filip Laštrić, fra Grga Martić, fra Ivan - Frano Jukić... nije naglasio ono FRA! Gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Petar Matanović, upozorio je dragog gosta na to, kao i na njegovu poštalicu takozvana "Bosna Srebrena".

Doktor Pranjković, nekada i sam fratar, prihvatio je Matanovićeve upozorenja i ispričao se zbog toga. S obzirom na to da su ispričavanja mnogima teška disciplina, gospodin Pranjković je i ovom gestom pokazao svoju veličinu.

Fra Petar Matanović ne bi bio to što jest i takav kakav jeste, da ne misli svojom glavom i

da o svemu, ama baš o svemu, ima svoje osobno mišljenje. Ne samo da ima stav i mišljenje, nego to često i javno iznosi.

Tako je na pomenutom predavanju upozorio i na to da u Tuzli postoji Filozofski fakultet i da se na tom fakultetu izučava bosanski jezik, dok je hrvat-ski stavljen u zagradu.

Ne samo da je u zagradi, nego se i ne izučava, a po važećim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine, bosanski i hrvatski jezik su jednakopravni. No, mnogo, mnogo, mnogo više na papiru, nego u praksi. Ostaje nejasno je li to tako što i papir i praksa svašta trpe ili što nadjačava onaj tko je brojniji.

Hrvatska demokratska zajednica - HDZ, ne može se pohvaliti izbornim rezultatom u općinama Tuzlanskog kantona. Zbog toga se neki pitaju hoće li se ovih dana ili tek poslije jesenjih izbora pocijepati na više stranaka, kao što je to slučaj u susjednoj nam Hrvatskoj.

Ostaje nam da sačekamo, pa da čujemo i vidimo što će se desiti do skoro neprikosnovenim političkim liderima hrvatskog naroda i u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Narod bi na inače loš izborni rezultat federalnih partnera SDA i HDZ rekao: "Ničija do zore nije gorjela!"

ILI: počelo je počelo!

Na tek minulim općinskim izborima, u Tuzli je loše prošla i Nova hrvatska inicijativa - NHI.

Nije izboreno niti jedno vijećničko mjesto. Pošto je nositelj liste NHI-a Matija Klobučarić, u intervjuu "Frontu slobode", prognozirao da će SDP osvojiti natpolovičnu većinu glasova, onda i ne čudi njegov loš rezultat. Uostalom, NHI i tako naginje ulijevo, pa možda nešto ušćare u kakvoj postizbornoj koaliciji sa SDP-om.

Novinarstvo je kažu, ako ne lažu, složen, težak i odgovoran posao, a novinarski život kratak.

Ako je suditi po plaćama djelatnika tuzlanskog "Fronta slobode" i Radio-Tuzle, najstarijih medija u ovom gradu, kojima plaće mjesecima kasne i nije izvjesno kada će biti isplaćene, kratak život i novinara i njihovih obitelji još je izvjesniji.

Biranim riječima rečeno riječ je o osobama koje se nalaze na samoj ivici egzistencije.

P. S. Upravne odbore u obje ove medijske kuće imenovala je tuzlanska vlast.

Ni poslije predavanja dr. Ive Pranjkovića nije postalo jasnije tko je u pravu - oni koji kažu da žive u kući i imaju domaćicu, ili oni koji govore da imaju dom i kućanicu.

Bez obzira na neznanje ove vrste najbitnije je da se razumijemo i da obitelji budu zdrave, žive i vesele u što punijim domovima i kućama.

Krivo(o)gledao:
Nikola J. IVANOVIĆ

Nakon Trećeg sabora Hrvatskog narodnog vijeća

BOŠANSKA ALTERNATIVNA PRETHODNICA

Fatmir ALISPAHIĆ

između Bošnjaka i bošnjačkog rukovodstva. Dotad, a riječ je o godinama, nad bošnjačkim stratištima je lebdjela poruka: "Spavajte mirno, rata neće biti". "Narod koji spava jedino se može probuditi udarcima" - rekao je Izetbegović još 1971. godine. Samo na jedan način moguće je objasniti kontinuitet štetnih poteza bošnjačke politike. Ako je riječ o strategiji, to je zastrašujuće. Strašnije od rata.

Getoizacija i iznuđivanje Bošnjaka bili su uvjet njihovog dovođenja u bezizlaz; oni bi i 1992. prihvatili mir, makar i šerijatski. Bošnjački sabor iz septembra 1993. osujetio je namjeru skupštinskog izglasavanja trodjelne podjele BiH i stvaranja muslimanske države.

Poslije nije organizirano ni jedno nadstranačko okupljanje Bošnjaka. Politika SDA se pokazuje krhkom u pluralnom ambijentu. Ona se odveć nema čime braniti. Zato se zatvara u nepismene i mitske okvire. Nesporo je da su se sve izborne pobjede SDA oslanjale na vjersku, džematsku, infra-strukturu. U odnosu na SDA, ni SDS, a pogotovo ne HDZ, nisu imali tako prislan, gotovo sijamski odnos sa klerom. Ulema čini ideološku bazu bošnjačke politike. Oni su jedno te isto, što neumorno potvrđuju. Determinirani su političkim islamom i stoga ne mogu imati odnos prema BiH i bošnjačkoj naciji: "jer svi muslimani Svijeta su jedna nacija". Sjetimo se samo višegodišnjeg opiranja da se Bošnjacima vrati pravo na njihovo nacionalno ime!

Determinirani su i strašću za vlašću. Eventualni pad SDA ulema doživljava kao opasnost za opstanak vjere. Bojazan ulema se potvrđuje nelo-gičnom indolencijom Bošnjaka iz oporbe prema

bošnjačko-muslimanskom biću. Ostavlja se prostor za vitalitet džematske medijske mreže, putem koje se do besmisla kontaminira nepismeno biračko tijelo. Zar netko misli da je nedavna Izetbegovićeva izjava o uspjesima SDA, o obrani zemlje, o prosperitetu, upućena onima koji razumiju bošnjačku kataklizmu? Pa to je isto kao kad bi mrtav kapetan Titanika javio da je stigao na cilj! Koliko je istinito Hamletovo ludilo, toliko je luda Izetbegovićeva istina! On jako dobro zna da nepismena vjerska svijest uživa kad ne misli. Bošnjaci pod utjecajem uleme i dalje čine masu koja određuje bošnjačku budućnost.

Kako onda prekinuti taj tragični lanac? Može li se od uleme očekivati da napusti brod koji tone, a u čijoj je konstrukciji sudjelovala? Ulemi se valja prići kao faktoru starijem od politike, koji je sebe, uslijed povijesnih gibanja, politikom minorizirao. Treba joj ponuditi platformu depolitizacije i oslobođenja od SDA. To se tek može dogoditi kad Bošnjaci iz alternative budu razmišljali kao Hrvati iz alternative pod krovom Hrvatskog narodnog vijeća. Dotad ni ulema, ni bošnjački narod - neće imati odstupnicu.

Bošnjaci su daleko od mogućnosti svog alternativnog i nadstranačkog organiziranja. Ilustracije radi, ni jedan bošnjački član SDP-a ne sudjeluje ni u jednoj bošnjačkoj i muslimanskoj instituciji. Za to vrijeme, veći broj Srba i Hrvata iz SDP-a su članovi što SGV i "Prosvjete", što HNV-a i "Napretka".

U ovoj zemlji su narodi stariji od građana. Još zadugo.

ZAŠTO BOSANSKA POSAVINA NIJE OBRANJENA?

Piše: Anto CIGELJEVIĆ
(Nastavak iz prošlog broja)

PROBIJANJE KORIDORA

Probijati si koridor kroz Bosansku Posavinu četničke su snage počele sa istoka, napadom na općinu Brčko. Istodobno, ova operacija je izvođena i s druge strane, s jugozapada, a na udaru se našla općina Modriča.

Za okupaciju Bosanske Posavine, posebno značajno mjesto zauzimali su Odžak i Modriča, u njezinu središtu. Rasporedom hrvatskog i muslimanskog pučanstva na prostoru ovih dviju općina, od sjevera prema jugu, od Save do obronaka Trebave, postavljen je bio prirodno-etnički zid, velika zapreka ostvarenju velikosrpske okupacije cijele Bosanske Posavine.

Pripremati se za napad na općinu Modriču četnici su, stoga, počeli vrlo rano i temeljito. U drugoj polovici '91. i početkom '92., u dva smjera: iz uporišta JNA u Pelagićevo, a potom Pelagićevo - Obudovac - Gornja Slatina - Miloševac, na krajnjem sjeveroistoku Općine, i iz stožera JNA u Podnovlju. Ostvarivao se preko sela Dugo Polje i Motajica, prvim, a drugim krakom preko srpskih sela Vranjak, Koprivna i Osječani. Već potkraj '91., od srpskog stanovništva modričke općine, JNA je formirala brigadu, čije su se čete nalazile u selima Skugrić, Vranjak, Koprivna, Babešnica, Miloševac, te u Modriči. Čete iz Modriče i Miloševca su uvezane u zajednički bataljun. U Miloševcu je, početkom '92., lokalni ustrojeni sastav ojačan dovođenjem oklopnih postrojba s tenkovima i višecijevnim bacačima raketa, te posebnom postrojbom - "Niškim specijalcima". Brigada JNA u općini Modriča je bila naoružana sa 497 automatskih pušaka i šezdeset mitraljeza, minobacačima, 36 ručnih raketnih bacača, četiri beztrajna topa... Njezina četa u Modriči je trebala okupirati ovaj grad i zauzeti sve vitalne objekte u njemu, kao što su: most, silosi, Pošta, Dom zdravlja i zgrada policije.

Na sastanku Kupštine mjesne zajednice srpskog sela Koprivna, 21. veljače '92., potpukovnik Radosavljević je zapovjedio izgradnju makadamske ceste prema Dugim Njivama. Put je građen iz dva smjera, iz sela Vranjak i iz sela Koprivna, kroz brdsko-šumski predio. Njegovom je izgradnjom omogućen dolazak oklopnih postrojba JNA iz Tuzle i Doboja na obronke Trebave, s kojih se širi prostor općine Modriča, koji je u ravnici i odatle se može tući topništvom bez ikakvih posljedica po agresora. Upravo ovuda izvedeni napad na općinu Modriču i dolazak tenkova ovim putem, u lipnju '92. general Novica

Simić, u svom govoru 28. lipnja 1996. na Televiziji Republike Srpske, naznačio je ključnim trenutkom djelovanja četničke vojske u okupaciji Bosanske Posavine.

Probni napad na Modriču, agresor je izveo 11. travnja '92. Nakon zauzimanja nekih vitalnih objekata u gradu, postrojbe JNA su se povukle u gradsko zaleđe. Ovamo je, onda, došla i postrojba šešeljevaca iz Srbije.

Četnička agresija na općinu Modriču počela je 3. svibnja '92. ujutro. Neprijatelj je jakom topničkom vatrom napao grad i sva nesrpska sela oko njega. U početku je iskoristio premoć u naoružanju te okupirao selo Dobrinju, dio sela Riječani i većinu grada.

Obrana Modriče, koju je činila 105. brigada HVO-a, pružila je snažan otpor. U nekoliko navrata četnici su protjerani iz grada, odnosno branitelji su nekoliko puta uspjeli osloboditi grad.

Međutim, kako bi slomio otpor branitelja i okupirao grad, agresor je poduzimao sve raspoloživo. U završnim operacijama za probijanje koridora kroz Bosansku Posavinu, angažirana su dva kompletna korpusa četničke vojske, uz brojne zločinačke postrojbe iz Srbije. Prema naredbama srpskih generala Novice Simića i Momira Talića, slobodni teritorij općine Modriča napadnut je iz dva smjera. Dvadeset sedmog lipnja '92. četnička je vojska okupirala teritorij općine Modriča na desnoj strani rijeke Bosne. Pripadnici 105. brigade HVO-a povukli su se na lijevu stranu rijeke Bosne te nastavili braniti Općinu na području sela Pečnik, Jakeš i Modrički Lug. Neprijatelj je 9. srpnja '92. zauzeo i ova sela. Time je cijela općina Modriča okupirana.

U trećem stupnju svog plana okupacija Bosanske Posavine, JNA i četnici su napali, upravo na području hrvatskog dijela općine Gradačac, na deset sela sa 7.250 Hrvata, koja se nalaze na njezinu sjeveru. Glavna četnička uporišta na ovome prostoru bila su Pelagićevo, na krajnjem sjeveroistoku, i selo Donji Skugrić, na krajnjem sjeverozapadu gradačačke općine. Iako je četnički napad na općinu Gadačac, sa njezine zapadne strane, počeo 9. svibnja, glavni napad na hrvatski dio te općine nastavio se nešto kasnije, 18. lipnja '92. Cilj im je bio, prije svega, bočno proširenje južnih dijelova koridora, te ovladavanje za njih važnom cestom Obudovac - Tramošnica - Modriča, kao najkraćim putem od Brčkog prema Modriči.

Držeći crtu obrane u dužini od 28 kilometara, u teškim borbama, branitelji ovih sela odolijevali su silovitim i brojnim napadima

postrojba Istočnobosanskog i Drugog krajiškog korpusa srpske vojske, naročito Pete kozaračke brigade, kninskih četnika, Novosadskog korpusa JNA, oklopnog bataljuna sa trideset tenkova Valjevskog korpusa JNA... Neprijatelj je brojnim topničkim oruđima bez prestanka granatirao njihove položaje i sela, sve do sredine '92., kada su četnici uspjeli okupirati i ovaj bosanskoposavski prostor.

NEMJERLJIVA POMOĆ REPUBLIKE HRVATSKE

Od 28. lipnja 1992., četničkim koridorom, slobodni teritorij Bosanske Posavine je bio potpuno odsječen od jedinstvenog teritorija Bosne i Hercegovine. Hrvatski i muslimanski narod u Bosanskoj Posavini je bio potpuno izoliran. Pomoć i oslonac pružana mu je jedino u susjednoj državi, u Republici Hrvatskoj. Nastala je, stoga, njihova neraskidiva veza s njom.

Za vrijeme rata, od 1992. do 1995., zajednički velikosrpski neprijatelj je napadao i na Republiku Hrvatsku, posebno na onaj njezin dio koji graniči s Bosanskom Posavinom, sustavno granatirajući, bombardirajući i raketirajući iz zrakoplova njezina naseljena mjesta, najviše općine Slavonski Brod, Đakovo i Županju, a najčešće Rajevo Selo, Sikirevce, Slavonski Šamac, Jaruge, Kopanicu, Oprisavce i dakako, gradove Slavonski Brod, Đakovo i Županju.

Ipak, Republika Hrvatska je na svoj prostor primila 140 tisuća izbjeglih Hrvata, Muslimana i ostalih, zbrinula ih, pružajući im stalnu skrb.

U borbi protiv zajedničkog agresora, Hrvatima i Muslimanima u Bosanskoj Posavini, Republika Hrvatska je pomagala na razne načine, a prije svega u organiziranju Hrvatskog vijeća obrane; stručno, logistikom i savjetima. Uvid u najveću pomoć koju je Hrvatska pružala hrvatskom i muslimanskom narodu Bosanske Posavine u obrani stoljetnih ognjišta i domova, ostvario je Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine, posjetom Slavonskom Brodu 5. listopada 1992.

Značajnu ulogu u obrani Bosanske Posavine, odigralo je čelništvo Republike Hrvatske, i prikazivanjem istine o ratu na tome prostoru međunarodnim institucijama i svjetskim čimbenicima. Bez toga, srpski agresor bi potpuno okupirao Bosansku Posavinu, a Hrvati i Muslimani bi sigurno doživjeli još veću tragediju.

TOPLIFICIRANJE PLINOM (MODA) ILI UGLJENOM (GOSPODARENJE)

Ovim napisom nemam namjeru da bilo koga učim temeljnim pojmovima o energetici jer se isti uče u srednjim školama. Međutim, hoću naglasiti da se još nitko nije obogatio tuđim resursima, ukoliko nisu na nedostojan način prisvojeni.

Resursi mogu biti materijalni i umni. U pogledu materijalnih znamo gdje smo, a za stjecanje umnih na našim prostorima trke su izgubljene prije 25-30 godina. Društvena akumulacija (porezi i sl.) stvarana teškim radom trošena je na naoružavanje i održavanje vojnih efekta. Prema ekspezu A. Markovića za 1990. godinu, proračun za SFRJ iznosio je 14 milijardi DEM. Iz ovoga proizlazi da je svaki zaposleni građanin u BiH za potrebe JNA uplaćivao (posredno) cca 3.000 DEM godišnje. Zbog navedenog, kao cjelina nismo se intenzivnije uključivali u primijenjena znanstvena istraživanja u sferi proizvoda visoke tehnologije, pripremajući se za 21. stoljeće. Sada su nam preostale djelatnosti kao poljodjelstvo, rudarstvo, šumarstvo, građevinarstvo, mostogradnja (3 - 5 DM/KG čelika) i slično.

U isto vrijeme, razboritim korištenjem svojih resursa Finci na europskom sjeveru proizveli su NOKIA-u (100 gr=500 DEM) ili neki drugi prodaju 1 kg žileta za više od 1000 DEM. U proizvodnji zrakoplova i sličnih letjelica 1 kg ugrađenog materijala ili komponenti prodaje se za 3 - 5.000 DEM/KG (Kineska kupovina 28 kom. AIRBUS-a za 2,5 milijardi US \$ tijekom 1998. i 1999. godine).

Da cjelokupna situacija bude još gora, favorizira se nadmetanje u opsluživanju komercijalnih usluga, da se stranim ponuđačima pomogne u plasmanu njihovih roba i tehnologija. Osniva se čak EUROFAKULTET u Bolovni sa pravom magistarskog rada nakon 4 semestra, a odmah iza toga slijedi i disertacioni rad. Zaboravlja se na klasifikaciju znanstvenih radova prema priručniku FRASKATI (Italija 1984.godine) Od sramote koje je ipak netko svjestan, ne spominje se menadžment, odnosno trgovina (vijesti F BiH medija 15.01.'00).

Za tehnološki nerazvijene propagira se virtuoznost na tržištu, a veliki odnosno bogati, dozvoljavaju sebi koristiti se i prinudom za osiguranje primata na tržištu (hajka na RH nakon kupovine AIRBUS-a u iznosu od 200 milijuna US \$ za potrebe CROATIA AIRLINES).

Da bi profit na konačnom proizvodu visoke tehnologije bio što veći, zagovara se slobodna trgovina, ali za ulazne materijale i artikle. U proizvodnji ovih ulaznih komponenti jednom se koriste nadnice od 2 US \$ a drugi put 50-100 US \$. Ovdje se unaprijed znaju posljedice. Rezultat jednog takvog nadmetanja je i pobuna u Sietlu u XII. 1999. godine, kao "dobrodošlica" ministrima koji su htjeli ustoličiti svjetsku slobodnu trgovinu.

Ova priča bila bi bespredmetna da nije na pomolu, po ustaljenim pravilima nova diskri-

minacija u domeni korištenja domaćih energetskih resursa, a da bi se ostvarili projekti nosilaca profita izvan F BiH.

Kakvo je stanje u pogledu toplificiranja općinskih središta, može se uočiti gledajući javne skupove na TV. Evidentno je sjedenje u zimskoj odjeći namijenjenoj za vanjsku uporabu. Okolna urbana naselja, kao Doboj, Tešanj, Teslić, Gračanica, Gradačac, Srebrenik, Orašje, Brčko, Bijeljina, Janja, Zvornik, Živinice, Kladanj, Lukavac, Kalesija, Tojšići (časni izuzetak su Banovići) su bez sustavnog rješenja zagrijavanja kuća i stanova. U samoj Tuzli koja je izgrađena pored dva ležišta ugljena, 2/3 stambenog prostora je bez centralnog zagrijavanja.

U razvojnim planovima ove regije, vidno mjesto će uzeti i planovi toplificiranja navedenih naselja.

Kod razmatranja opravdanosti uporabe zemnog plina, naftnih derivata ili ugljena, općenito za toplificiranje, moramo razlikovati mjesne pogodnosti, kao:

1. Zemlje koje imaju vlastite izvore plina ili nafte
 2. Zemlje koje nemaju vlastite izvore plina ili nafte niti čvrstih goriva
 3. Zemlje koje nemaju plina ili nafte, a imaju ugljen.
- Zatim imamo i dodatne kriterije, kao:
- a/ visoka zaposlenost u režimu plaća 2 - 5000 DEM/mj.
 - b/ niska zaposlenost u režimu plaća 300 - 700 DEM/mj.

Kombinirajući ove mjesne pogodnosti i kriterije razvijenosti može se zaključiti:

I. Teritoriji koji imaju vlastite izvore plina ili nafte, prirodno toplificiranje naselja provode koristeći plin, vodeći opet računa o štedljivosti. Plin se može daleko bolje komercijalizirati koristeći ga za pečenje keramike, porculana, cementa, kreča, gipsa, topljenje stakla i željeza, a prikladan je za transport i kemijske procese

II. Teritoriji koji nemaju prirodne resurse energenata, u uvjetima nižeg stupnja razvijenosti (plaće do 1.000 DEM/mj. neto), logično bi bilo da koriste najjeftinije gorivo, žrtvujući djelomično dio svog konfora. Dok, u uvjetima višeg stupnja razvijenosti i zaposlenosti (plaće 2.500 DEM/mj.) za toplificiranje urbanih sredina koriste će plin kao energent visokog komfora i ekologije. Ovdje se može zanemariti razlika u visini mjesečne cijene, koja za 100 m² zagrijane površine iznosi 100 DEM/mj. koristeći ugljen, odnosno 250 DEM za zemni plin. I ovdje ima izuzetaka, kao npr. u visoko razvijenoj Finskoj, koja se energetski snabdijeva iz Rusije i Norveške, mjestimice se koriste nalazišta treseta za toplificiranje urbanih naselja

III. Tuzlanska županija i okolna mjesta nemaju niti plinskih niti tehničkih resursa energenata, a posjeduju nekoliko ležišta ugljena, te u uvjetima niskog stupnja zaposlenosti i razvijenosti (plaće daleko ispod 1.000 DEM/mj.)

Reći nešto o toplificiranju grada Tuzle i susjednih urbanih mjesta je nemoguće, a istovremeno ne dati osvrt na gospodarenje energentima - prirodnim resursima ove regije.

Naime, u prošlosti je uslijed osciliranja u ponudi tehničkih energenata povremeno dolazilo i do kriznih perioda u plasmanu ugljena. Za nadilaženje kriza i ostvarenje kontinuiteta u proizvodnji ugljena, poduzimane su mjere kao:

- Osvajanje tržišta Slavonije i Vojvodine stimuliranjem korištenja ugljena kod individualnih potrošača
- Osiguranje tržišta sitnih asortimana ugljena davanjem lavovskog udjela finansijskih sredstava u izgradnji TE Tuzla.
- Kupovina kompletnih tvornica trajno žarenih peći za individualno zagrijavanje kuća i stanova, pod nazivom WESO KREKA i WESO BANOVIĆI.
- Gradnja tvornice radijatora HELIOS u Loparama

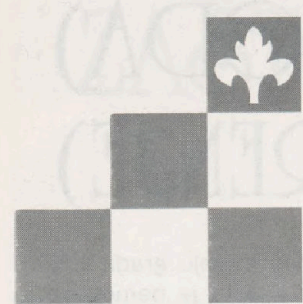
Logikom kontinuiteta slijedi jedan novi poduhvat, kao:

IZGRADNJA TOPLANA I TOPLOVODA za toplificiranje urbanih naselja sjeveroistočne Bosne.

Ovim poduhvatom stvorit će se komercijalni uvjeti niza djelatnosti na ovim prostorima kao:

- Razvoj djelatnosti u proizvodnji kotlova, ložišta, uređaja, armatura i instrumentarija neophodnih za toplificiranje naselja kao i za racionalno upravljanje toplotnom energijom.
- Aktiviranje znanstvenih potencijala u istraživanju optimalnih jedinica toplana, izolacionih materijala i racionalnih toplovoda s obzirom na prostorni razmještaj naselja i ležišta ugljena.
- Kemijsko tehnološka istraživanja usmjeriti na osvajanje procesa sagorijevanja ugljena i odlaganje pepela, prihvatljivih s gledišta ekoloških standarda.
- Osiguranje novog plasmata ugljena u količini od 1,5 - 2,0 milijuna tona godišnje u radijusu potrošnje do 50 km za lignite i do 100 km za mrke ugljene, za narednih 25 - 30 godina.
- Moderniziranje proizvodnje ugljena kako u jamskim tako i na površinskim kopovima vršiti će se usmjerenjem na razvoj strojogradnje za rudarstvo u Tuzli i okolnim mjestima pa i šire npr. Novi Travnik itd. Ovo stoji s tim više jer su u ovoj regiji osvojene bitne komponente rudarskih strojeva još prije 1990. godine. Iz povijesti rudarenja u pojedinim velikim rudarskim centrima, poznato je, da je strojogradnja za rudnike u pravilu bila embrion opće industrijalizacije, zapošljavanja i podizanja razine općeg standarda.

Dr. Tadija MARTINOVIĆ

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO

NAPREDAK

VI. GODIŠNJA SKUPŠTINA HKD

NAPREDAK TUZLA

Šesta godišnja skupština Hrvatskoga kulturnoga društva Napredak održana je u subotu, 25. ožujka 2000. godine, u dvorani bivšeg Radničkog univerziteta u Tuzli.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika g. dr. Miroslava Petrovića, Tamburaški orkestar HKD Napredak Tuzla pod ravnanjem gospodina Vinka Dobričića izveo je Napretkovu himnu.

Predsjednik Petrović se zahvalio članovima Skupštine i svim gostima, a posebice g. Davorinu Zagorščaku, generalnom konzulu Republike Hrvatske, g. Zdenku Tadiću, ministru TK, g. Goranu Mišiću, predsjedniku HKD Napredak

U 1999. godini HKD "Napredak" je obilježio 90. obljetnicu od osnivanja (1909.-1999.). Bila je to godina u kojoj je Napredak doživio afirmaciju, ne samo u gradu Tuzli, nego i šire - Federaciji BiH i u inozemstvu. Tamburaški orkestar i Hrvatski Glasnik dali su najveći doprinos HKD "Napredak".

Tamburaški orkestar, prezentirajući se javnosti imao je 17 nastupa u raznim prigodama, a glasilo HKD "Napredak" - Hrvatski Glasnik, mjesečnik od 1992. godine prati život Hrvata tuzlanskog kraja i šire, kao i sve aktivnosti hrvatskih društava, rimokatoličkih župa, kulturna zbivanja

samostan u Tuzli ima posebnu ulogu i zasluge za rad Napretka, bez njega ovo društvo ne bi bilo ni obnovljeno. Nije mala pomoć i vlade Kantona! Zatim, treba istaknuti Generalni konzulat Republike Hrvatske u Tuzli i Maticu iseljenika u Zagrebu, msgr. Lovru Cindorija, RKT župne urede, mnoge tuzlanske firme i pojedince, koji pomažu rad ovoga Društva.

U Fondu za stipendiranje u ovoj godini osigurano je 10.000,00 KM (10 stipendija).

Sjednice Upravnog odbora održavale su se redovito tijekom godine prema potrebi, na kojima su razmotrena pitanja iz djelokruga rada Napretka, Program rada za 1999. godinu i tekuća pitanja, posebno, realiziranje Programa obilježavanja 90 godina Napretka u Tuzli.

Napredak djeluje u prostorijama Hrvatskog doma. To je prostor u kojem se HKD Napredak osjeća na svome jer je kolektivni član Društva "Hrvatski dom". Rad ovoga uspješnog dvojca značajan je za Hrvate tuzlanskog kraja u tolikoj mjeri da se ništa značajno ne dešava izvan ovoga kruga.

Izvešće o financijsko-materijalnom poslovanju Društva u 1999. godini podnio je gospodin Tomislav Bosankić, a Izvešće Nadzornog odbora gospodin Radoslav Tomić.

Program rada i Financijski proračun za 2000. godinu obrazložio je gospodin dr. Miroslav Petrović. Izlažući Program rada i potrebna financijska sredstva za realizaciju toga Programa osvrnuo se na programske ciljeve Napretka i na osnovne programske zadaće u 2000. godini:

1. U suradnji i uz pomoć svih hrvatskih struktura (gospodarstvo, politika, crkva, znanost i kultura) nastaviti sa jačanjem Fonda za stipendiranje đaka i studenata.

2. Nastaviti sa kontinuiranim izlaskom lista "Hrvatski Glasnik" i kadrovskim ojačanjima unutar redakcije. Osigurati nedostajuća sredstva za redovito izlaženje 12 brojeva u 2000. godini. Obilježiti izlazak 90 i 100 broja.

3. Organizirati "Lipanske dane kulture" u sklopu kojih bi se održale slijedeće kulturne manifestacije:

- Likovna kolonija "SOLI 2000" uz sudjelovanje akademskih slikara iz Pečuha, Osijeka i Tuzle. Mjesto održavanja Breške, prostor Župne crkve.

- Okrugli stol na temu "Uloga i značaj katoličke crkve u obrazovanju Hrvata župe Soli". Mjesto održavanja Breške, prostor Župne crkve. Tom prigodom otkriti spomen-ploču u znak

sjećanja na rad Katoličke osnovne škole u Breškama koja je utemeljena 1884. godine.

- Tribina na temu "Kulturni amaterizam na raskrižju", predavač prof. Stjepan Sremac - Zagreb. Mjesto održavanja, Breške, prostor Župne crkve.

- Okrugli stol na temu "Kultura i mediji" uz sudjelovanje glavnih i odgovornih urednika lokalnih medija. Mjesto održavanja Breške, prostor Župne crkve.

- Sedmodnevna škola tambure za đake osnovnih škola iz Brežaka i Doknja. Mjesto održavanja, osnovna škola Breške.

- Sedmodnevni tečaj informatike za đake završnog razreda osnovnih škola iz Brežaka i Doknja. Mjesto održavanja osnovna škola Breške.

- Izložba umjetničkih slika nastalih tijekom likovne kolonije "SOLI 2000". Mjesto održavanja, Galerija franjevačkog samostana ili pasaž na tuzlanskom korzu.

4. Nastaviti s aktivnim radom tamburaškog orkestra sa posebnim akcentom na poboljšanju kvalitete rada te unutarnjeg ustroja i ozbiljnosti svakog člana orkestra.

- Osigurati uvjete za nastup našega orkestra na festivalu u Sarajevu,

- Osigurati uvjete za gostovanje u SR Njemačkoj (Ludwigsburg),

- Tijekom mjeseca lipnja organizirati sedmodnevni tečaj tambure u suradnji sa osnovnim školama,

- Organizirati koncert našega orkestra za vrijeme tuzlanskog kulturnog ljeta,

- Početkom desetog mjeseca organizirati međunarodni festival tamburaške glazbe, "Tuzla 2000",

- Osigurati uvjete za nastup našega orkestra na IV. festivalu HTG u Federaciji BiH,

- Nastaviti sa kontinuiranim upućivanjem naših kandidata na školu tambure u organizaciji HMI,

- Kontinuirano raditi na prikupljanju sredstava za nabavku novih glazbala.

5. Nastaviti i poboljšati suradnju sa Središnjom upravom Napretka, Napretkovim Podružnicama, Društvom Hrvatski dom, Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Tuzli, Hrvatskom maticom iseljenika, te drugim organizacijama i zajednicama kao i srodnim Društvima na prostoru TŽ.

6. Posebnu pozornost posvetiti jačanju suradnje sa Katoličkim školskim centrom u Tuzli odnosno Općom gimnazijom. Osmisliti program i plan održavanja odgovarajućih predavanja i gostovanja znanstvenika za koje gimnazija pokazuje interesovanje.

7. Na međunarodnom planu pozornost posvetiti jačanju suradnje sa kulturnim društvima grada Pečuha i Osijeka i na taj način aktivno se uključiti u program međuregionalne suradnje tuzlanske, osječke i baranjske županije.

8. Sredinom mjeseca studenog, organizirati sajam knjige koji bi okupio izdavače iz F BiH i R Hrvatske. Tom prigodom, a u povodu 180 godina od rođenja fra Blaža Josića, održati znanstveni simpozij o životu i znanstvenom radu ovoga pisca.

Skupština je donijela Odluku o formiranju Fonda za stipendiranje učenika i studenata kao i davanje potpore znanstvenim djelatnicima. Obrazloženje je dao gospodin Juraj Novosel,

Gosti i članovi Skupštine

glavni tajnik Društva. Konstatirano je da su svi materijali za sjednicu ove Skupštine odlično pripremljeni i svi su usvojeni jednoglasno. Biranje nove uprave HKD Napredak za naredni četverogodišnji period.

Izborna komisija u sastavu: Zvonko Bosankić, dr. Srećko Tunjić i fra Petar Matanović, predložila je aktualnom Upravnom odboru, a Upravni odbor je utvrdio slijedeću listu kandidata za novi UPRAVNI ODBOR:

1. Tomislav Bosankić, dipl. ing. elektrot., privatni poduzetnik.

2. Želimir Ban, dipl. ing. strojarstva, direktor Centralnog grijanja

3. Dr. Jozo Budimir, sveučilišni profesor

4. Vedran Čičak, student, član Tamburaškog orkestra

5. Ivica Ivanić, profesor Opće gimnazije KŠC

6. Jakob Križan, dipl. ing. strojarstva, član Općinskog vijeća

7. Fra Petar Matanović, gvardijan

8. Mara Pečet, mr. farmacije, upravitelj Apoteke u Tuzli

9. Marica Petrović, profesor, direktor Opće gimnazije KŠC

Svi navedeni kandidati aktivni su u hrvatskim društvima u Tuzli.

Nakon obrazloženja jednoglasno su izabrani

članovi Upravnog odbora. U Nadzorni odbor izabrani su: Radoslav Tomić, Božo Majić, Tihomir Pavlič, Vinko Dobričić i Viktor Tomić. Za rizničara Društva izabran je Krunoslav Marčelić, a za Glavnog tajnika Društva Juraj Novosel, glavni i odgovorni urednik Hrvatskog Glasnika.

Za dopredsjednika Društva izabran je fra Martin Antunović, ravnatelj Katoličkog školskog centra u Tuzli.

Za predsjednika Društva izabran je dr. Miroslav Petrović, dosadašnji predsjednik, dipl. ing. mr. sveučilišni djelatnik.

Svi predloženi kandidati izabrani su jednoglasno. Mandat članova Upravnog odbora, predsjednika, dopredsjednika, glavnog tajnika, rizničara i Nadzornog odbora traje četiri godine.

Gospodin dr. Miroslav Petrović zahvalio se na ukazanom povjerenju u svoje ime i u ime svih izabranih.

Fra Petar Matanović, pozdravio je Skupštinu u ime Središnje uprave HKD Napredak Sarajevo i u ime Društva Hrvatski dom.

Rad VI. godišnje skupštine Hrvatskog kulturnog društva Napredak zaključio je predsjednik g. dr. Miroslav Petrović, nakon čega je u prostoru Hrvatskog doma priređen koktel.

Pripremio: Zvonko Bosankić

Radno predsjedništvo:
dr. Miroslav Petrović, fra Petar Matanović,
Marica Petrović, Zlata Musić i Jakob Križan

Živinice, g. Peji Banoviću, predsjedniku Županijskog odbora HDZ Tuzla, fra Petru Matanoviću, članu Središnjice HKD Napredak Sarajevo i gvardijanu Franjevačkog samostana, g. dr. Srećku Tunjiću, predsjedniku Županijskog odbora HSS BiH, Tuzla i g. Ivici Marinoviću, predsjedniku Općinskog odbora HDZ Tuzla.

Nakon pozdravnih riječi gostiju, gospode: Peje Banovića, dr. Srećka Tunjića (koji je donirao u Fond za stipendiranje 1.500,00 KM), Zdenka Tadića, Marice Vikić, predsjednice Udruge Hrvatska žena, Ivce Marinovića i Davorina Zagorščaka, Skupština je nastavila s radom.

Sjednici Skupštine je predsjedavao fra Petar Matanović. Izvešće o radu Društva podnijela je gospođa Marica Petrović. Govoreći o radu u protekloj godini, između ostalog, posebno je istakla slijedeće:

u gradu Tuzli, političkih organizacija i dr. List je tiskan na 32-36 stranica u najvišoj tiskanoj tehnici. Organizirani su razni kulturni sadržaji, predstavljanje književnih djela, izložbe slika, obilježavanje značajnih datuma i blagdana...

... Napredak je zapažen u gradu Tuzli, Općinsko vijeće je za ovogodišnji dan državnosti BiH, NAPRETKU dodijelilo jedno od najvećih priznanja. Iz objavljenog programa proslave vidi se koliko su Napretku pažnju iskazali i iskazuju slična društva u Tuzli!

Treba istaći i činjenicu da je pokrovitelj proslave bio predsjednik Federacije gosp. Ivo Andrić-Lužanski, koji je i sam član Društva. Isto tako, visoku pozornost zaslužuje i načelnik Općine gosp. Selim Bešlić koji Društvo redovito podržava, a za ovu priliku mu je pružio pravu potporu u svakom pogledu. Franjevački

POKLON NAPRETKU

Gospodin Smiljan Popović, akademski slikar poklonio je HNK Napredak umjetničku sliku. Sliku je predao 17. travnja 2000. predsjedniku Društva gosp. dr. Miroslavu Petroviću i glavnom tajniku Jurju Novoselu.

PROF. DR. IVO PRANJKOVIĆ S FILOZOFSKOGA FAKULTETA U ZAGREBU, BIO JE, 10. TRAVNJA, U TUZLI I U PUNOJ DVORANI NARODNOG POZORIŠTA GOVORIO NA TEMU: MJESTO HRVATSKOGA JEZIKA U BOSANSKOHERCEGOVAČKOJ JEZIČNOJ POLITICI

Hrvati, naime, ne moraju bošnjačko većinsko (ili službeno) mišljenje prihvatiti niti ga smatrati opravdanim, ali ga moraju respektirati i, naravno, obrnuto. Ili konkretno, Bošnjaci ne moraju smatrati opravdanim hrvatsko nastojanje da im se standardni jezik u načelu ne razlikuje od standardnog jezika kakav je u uporabi u Hrvatskoj, ali je u tome presudno mišljenje Hrvata, a ne Bošnjaka. S druge strane, Hrvati se mogu ne slagati s nastojanjima Bošnjaka da država BiH ima jedinstven standardni jezik ili se ne slagati s nazivom jezika za koji su se Bošnjaci odlučili, ali je u tome presudno mišljenje Bošnjaka, ne Hrvata. Jedni drugima, naime, niti bi smjeli, niti bi bilo korisno i kad bi smjeli, nametati mišljenje odnosno tzv. političku volju.

U uvodnom dijelu večeri, uz pratnju tamburice, stihove Preradovićeve pjesme Rodu o jeziku, govorili su učenici Opće gimnazije iz Katoličkog školskog centra. Još jednom nam je Preradović poručio:

**"Tud' tuđinu, tebi tvoj doliči,
Tuđi poštu, a svojim se diči!"**

Ugledni jezikoslovac, dr. Ivo Pranjković, bez pretjerivanja, znanstvenik iz samoga vrha europske lingvistike, naše gore list (rođen u Kotorvarosu), bio je gost Napretkove tribine i govorio o vječitaj aktualnoj temi - jezičnoj problematiki.

Predavanje je podijelio u dva dijela:

- 1) Povijest hrvatskoga jezika, za koju je rekao da je "najkraća moguća", i
- 2) Jezična situacija u Bosni i Hercegovini prije i poslije rata.

Govoreći na prvu temu, započeo je:

"Hrvatska jezična povijest svakako pripada među najkompleksnije u Europi. Slavni hrvatski slavist Vatroslav Jagić, koji je između ostalih proslavio i bečku slavistiku, jednom je prilikom zapisao kako je ta povijest vrlo inspirativna i zanimljiva za znanstvenike, ali vrlo nesretna za narod.

Te su se riječi, nažalost, mnogo puta kroz povijest obistinile, a i recentna krvava zbivanja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, također, su, bar jednim dijelom, posljedica te nesreće".

Zatim je istakao fenomen glagoljaštva, srednjovjekovnih liturgijskih spisa i raznolikih svjetovnih djela, preko humanizma, renesanse i baroka.

Saznali smo činjenicu da Hrvati od svih slavenskih naroda, izuzevši Čehe, imaju najviše ikunabula (tj. knjiga tiskanih prije 1500. god.)

jezik. Bio je to ponešto umjetan spoj staroslavenskog, srpskog, a povremeno i ruskog jezika koji se u pravoslavnoj liturgiji zadržao do danas. Bio je to izrazito "knjiški" jezik. Poznawali su ga samo učeniji ljudi, dok je običnom puku bio, uglavnom posve nedostupan. Tek u 19. stoljeću, pojavom Vuka Stefanovića Karadžića i njegove jezično-pravopisne reforme, dolazi kod Srba do prave jezično-pravopisne revolucije. Tada po prvi put tzv. prstonarodni jezik postaje jezikom knjige

čno-pravno i službeno govorilo se jezikom koji se nazivao srpskohrvatskim/hrvatskosrpskim, i to posebnom standardnom varijantom (ili po nekim podvarijantom) toga jezika koji se obično nazivao bosanskohercegovačkim standardnojezičnim izrazom. Ta varijanta postojala je između ostaloga i na razini Savezne skupštine i na nju su se prevodili zakonski akti kao što su se prevodili na slovenski, makedonski, na hrvatski književni jezik (ili tzv. zapadnu varijantu) te na albanski i mađarski. U praksi međutim komisija za bosanskohercegovački standardnojezični izraz nije uglavnom radila ništa drugo nego ijekavizirala zakonske i druge akte

kod kojih je prvotna verzija uvijek bila srpska. I po tome se vidi da je spomenuti idiom, unatoč tome što je jezično-pravno imao status posebnoga standardnog idioma, u praksi zapravo bio srpski standardni jezik ijekavskoga izgovora s nekim bosanskohercegovačkim (ali uglavnom ni s kakvim hrvatskim) specifičnostima. To posebno vrijedi za leksičku razinu na kojoj su bili posve prevladali likovi tipa opština, vazduh, hljeb, pasulj, ugalj, konzultovati, tolerisati,

hemija, fabrika, prevazići, azot itd., a likovi tipa općina, zrak, kruh, grah, ugljen, konsultirati, tolerirati, kemija, tvornica, prevladati ili nadići, dušik i sl. postali posve rijetki i izrazito obilježeni kao kroatizmi unatoč tome što su neki od njih bili posve obični čak i u srpskim organskim govorima (npr. ovčina, gra, kru, žrak i sl.). Likove pak tipa tjeđan, kazalište, tisuća, sijećanj, tijeđ, tko i sl. ne treba ni spominjati. Oni su postali ne samo rijetki i izrazito obilježeni kao hrvatski nego su nerijetko dobivali i etiketu ustaških riječi (četničkih riječi nikad nije bilo) pa se zbog eventualne njihove porabe moglo doslovce otići i u zatvor.

2. Opisano je jezičnom situacijom nisu naravno bili zadovoljni ni Hrvati ni Bošnjaci (muslimani). Štoviše, nisu bili zadovoljni čak ni Srbi, sudeći bar po tome što je baš od njih tijekom rata potekao prijedlog da se srpski standardni jezik ujedini u ekavici (kasnije se od toga odustalo), a i po tome što su se Srbi, bar povremeno, borili za to da se na cijelom području Bosne i Hercegovine ekavica može upotrebljavati i u službenoj komunikaciji (što se u posljednje vrijeme pred rat bar službeno nije toleriralo). Stoga valja postaviti pitanje kojim se i kakvim jezikom odnosno jezicima ovoga trenutka službeno govori u BiH. Može se odgovoriti da se nekadašnji bosanskohercegovački standardnojezični izraz, kao službeni standardni idiom u BiH, diferencirao u tri standardno jezična idioma koji se službeno zovu: hrvatskim, srpskim i bosanskim standardnim jezikom. Hrvati u načelu, i čini se, u velikoj većini smatraju da

se njihov standardni jezik ne bi trebao razlikovati od standardnog jezika kakav je u službenoj uporabi u Republici Hrvatskoj, a nešto analogno tome vrijedi i za Srbe. Oni u većini smatraju da se njihov standardni jezik ne razlikuje od jezika Srba u Srbiji, i to ni sada kad se odustalo od ekavice jer je i u Srbiji ijekavica, bar nominalno, sastavni dio srpskoga jezičnoga standarda. Što se Bošnjaka tiče, među njima ima različitih gledanja, ali mislim kako se može ustvrditi da je većinsko ono kojim se ne daje za pravo ni Hrvatima ni Srbima. Većina Bošnjaka, naime, misli da bi Bosna i Hercegovina kao država trebala imati standardni jezik na istoj

službeno) ni razgovarati o takvim idejama, Bošnjacima nije preostalo ništa drugo nego da jezik standardiziraju za sebe, a naziv bosanski (a ne bošnjački) jezik bez sumnje je izraz njihova većinskog stava (ili bar želje) da svi stanovnici Bosne i Hercegovine, ako ne sada, a onda u nekoj doglednoj budućnosti, govore jednim i jedinstvenim standardnim jezikom. Mislim da takav stav prevladava u Bošnjaka, unatoč činjenici da nema iole preciznih podataka u tom smislu i unatoč činjenici da nije posve mali broj ni onih Bošnjaka koji smatraju da se njihov standardni jezik treba razlikovati i od jezika Srba i od jezika Hrvata u Bosni i Hercegovini, tj. da je njihovo

pravo standardizirati svoj jezik bez obzira na Hrvate i Srbe.

Mislim da spomenuto većinsko bošnjačko mišljenje nije prihvatljivo niti ima izgleda da bude prihvaćeno od strane Hrvata. To neslaganje, međutim, treba po mom sudu, koliko je god to moguće, mirno konstatirati, a ne koristiti ga kao materijal za nove sukobe ili nesporazume".

Zatim je profesor Pranjković govorio o odnosu jezika Hrvata u Hrvatskoj i jezika Hrvata u BiH, hrvatskom jeziku kao nastavnom predmetu, značaju fra-

njevaca za Bosnu, politizaciji jezika u BiH i odnosu prema bosanskom jeziku.

Tribinu je vodila Marica Petrović, prof. u KŠC i, zajedno sa svojim učenicima, uključila se u diskusiju. Posebno je zanimljivo pitanje koje je postavio učenik Dalibor Ilić, a odnosi se na rigidno prisustvo naziva srpskohrvatski jezik u svjetskoj publicistici.

Napretkova tribina pokazuje zrelost u odabiru gostiju i, brojem ugledne publike iz sva tri naroda koji posjećuje ovakva predavanja, svjedoči o duhovnim potrebama grada koje se i na ovakav način mogu kvalitetno zadovoljavati.

HG

Prof. dr. Ivo Pranjković i
prof. Marica Petrović

Nezaobilazni Marulić, Kašić, trodijalektalnost, tropismenost, Iliri, Vukovci, Deklaracija...

"Sljedeći fenomen koji će bitno obilježiti i još više zakomplicirati hrvatsku jezičnu povijest novijega doba, negdje od tridesetih godina 19. stoljeća pa sve do naših dana, jest odnos hrvatskoga i srpskoga jezika.

Da bi se taj vrlo netipični i standarološki vrlo zanimljiv odnos mogao koliko-toliko razumjeti, potrebno je, prije svega, reći nešto i o povijesti srpskog standardnog jezika. Najvažnija je, pritom, činjenica da je ta povijest bila bitno različita od hrvatske. Cjelokupna srpska pismenost i kultura sve do sredine 19. stoljeća vezana je za tzv. crkvenoslavenski, odnosno ruskocrkvenoslavenski/srpskocrkvenoslavenski standardni

i po prvi put se kod Srba počinje raditi na njegovoj standardizaciji. Kod Hrvata se, s druge strane, nije u 19. stoljeću dogodila nikakva revolucija.

Oni i danas, uglavnom bez ikakvih poteškoća, čitaju npr. tekstove dubrovačkih pisaca nastale u 16. stoljeću. Štoviše, za normativistički proces u Hrvata moglo bi se reći da počinje negdje s rječnikom Fausta Vrančića Dictionarium quinquae nobilissimi-marum Europae linguarum latinae, italicae, germanicae, dalmaticae et ungaricae iz 1595. godine i spomenutom Kašićevom gramatikom iz 1605. godine".

Drugi dio predavanja bio je aktualan i izazvao zanimljiv dijalog između profesora i publike.

"1. Počnimo od pitanja kojim se i kakvim jezikom prije ovoga rata govorilo u BiH. Jezi-

Ugledna publika

onoj razini na kojoj ga imaju Hrvatska ili SR Jugoslavija. Kako, međutim, u sadašnjim okolnostima ni Hrvati ni Srbi ne žele (bar

Učenici: TEA, TOMISLAV I DIJANA

SVEČANA SJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA TUZLA

U povodu obilježavanja 4. travnja 1992. godine dana kada je Skupština općine Tuzla donijela Odluku o pružanju otpora agresiji na Bosnu i Hercegovinu, održana je svečana sjednica Općinskog vijeća, 4. travnja 2000. godine.

Gostima i vijećnicima se obratio gospodin mr. Selim Bešlić, načelnik Općine, te je, između ostalog, istakao:

... Značaj 4. travnja 1992. već ima svoje mjesto u historiji, ali i u pamćenju svih nas koji znamo da je tada začeta uspješna obrana Tuzle. Zaštita građana, bez obzira na njihovu nacionalnu pripadnost, zaštita demokratskih i humanističkih principa,

dobila je u godinama poslije mnogobrojna međunarodna priznanja... Gospodin Bešlić je prezentirao podatke o projektima obnove i razvoja koji su posljednjih godina realizirani u Općini Tuzla...

Radi odavanja priznanja za postignuta dostignuća u raznim oblastima života i rada, dodjeljene su pojedincima i pravnim osobama Tuzlanske plakete, i to:

- **Tuzlanska plaketa sa zlatnim grbom:** Brkić Muhamedu, KRIŽAN JAKOBU, Prčić Faruku, Vilić Ramizu.

- **Tuzlanska plaketa sa srebrnim grbom:** Alispahić Nijazu, Horović Asimu, Latifagić dr Sadiku i Jurišić Iliji.

- **Tuzlanska plaketa sa srebrnim grbom:** Tvornici transportnih uređaja, Livnici, Polihemu, Fabrici soli i DRUŠTVU HRVATSKI DOM.

KAKAV NAPREDAK ŽELIMO

Napredak je dao najveći doprinos u očuvanju hrvatske opstojnosti i kulture u BiH

Hrvatsko kulturno društvo Napredak održalo je, 11. ožujka 2000. godine u dvorani Kamernoga teatra '55 u Sarajevu svoju VI. godišnju skupštinu, na kojoj su sumirani postignuti rezultati u protekloj godini i usvojen Program rada za 2000. godinu. Tema Skupštine bila je: KAKAV NAPREDAK ŽELIMO - vizija Napretka u slijedećih pet godina.

Uvodno izlaganje je podnio prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD Napredak. Istakao je postignute rezultate tijekom jedne godine koji se odnose na podružnice i povjereništvo. Sumirani podaci govore da je Napredak realizirao 344 manifestacije. Skoro svakoga dana ostvario je po jednu kulturnu manifestaciju (koncerti, izložbe, kazališne predstave, predavanja i tribine, predstavljanje knjiga i književnih večeri, gostovanja i sportski turniri). Izdano je 39 knjiga. Izlaze četiri lista. Napredak stipendira oko 300 srednjoškolaca i studenata.

Pri Napretku djeluje 19 folklornih skupina, 10 tamburaških orkestara, 6 zborova itd. Ukupno pri Napretku djeluju 92 različita sastava i skupine kao i dvije glazbene škole.

Prof. dr. Franjo Topić je u svom izlaganju naglasio:

... Osjećam potrebu podijeliti s vama i svima onima koji ovo stvaraju i podupiru svoje iskreno divljenje, jer je sve ovo učinjeno i uzdržava se praktično bez ikakve stalne materijalne potpore.

... Imajući uvid u rad nama sličnih organizacija, nigdje u Europi nisam naišao na organizaciju koja bi nam bila približna ne samo po obujmu rada nego i po brojnosti svojih institucija...

... Uvjeren sam da ovi rezultati materijaliziraju i konkretiziraju DUHOVNU IDEJU na kojoj je NAPREDAK satkan i koju slijedi: inače to ne bi bilo moguće ostvariti. Smatram legitimnim ustvrditi da to pokazuje njezinu ispravnost, dubinu i istinitost...

Na Skupštini je postavljeno pitanje i zastupljenosti Hrvata u medijskom prostoru BiH. "Nevjerojatno je da se ne pokreće niti jedan hrvatski dnevnik u BiH", kazao je predsjednik Topić i dodao da ne treba govoriti kako to nije moguće ili da za to nema zanimanja ili novca, ako se ima na umu da je nadbiskup Stadler već 1906. godine u Sarajevu izdavao "Hrvatski dnevnik".

Predsjednik Topić je tom prigodom pozvao sve hrvatske i druge organizacije na suradnju, a posebno intelektualce koji se po njegovim riječima, još nisu u većem broju uključili u Napretkovu obitelj.

"Napredak" i dalje mora biti jezgra oko koje će se okupljati hrvatski intelektualci i mladi ljudi, otvarajući se novim idejama. U narednom periodu radit ćemo na ostvarenju projekta otvaranja javne knjižnice u našoj palači, a za to već imamo ispunjene neke uvjete.

Postignuti rezultati obvezuju u koje je ime tražen put i u Napretkovu sutra. Napredak u prvom redu mora postići to da se natječe konkretnim i kvalitetnim projektima, da svaka njegova podružnica uđe u općinski, odnosno županijski proračun. Među prioritetima u Programu djelatnosti NAPRETKA u 2000. godini svakako su obnova Napretkove knjižnice, nakladnička djelatnost, likovne manifestacije, manifestacije na polju glazbe, kulturne manifestacije, organizacija okruglih stolova, te prikupljanje i obrada arhivske građe kao i priprava za obilježavanje stoljetnice Društva u 2002. godini.

Kada je riječ o najbližoj budućnosti, težište je na nakladničkoj djelatnosti i temeljnoj aktivnosti Društva - stipendiranje đaka i studenata.

Na početku rada Skupštine izabrano je Povjerenstvo za zaključke u sastavu: prof. dr. Stijepo Andrijić, prof. Hrvoje Ištuk i prof. dr. Vlasta Jelena Žuljić, koji će na temelju rasprave koja predstavlja osnovu za teze i koncept projektnog zadatka STUDIJA sa radnim naslovom: NAPREDAK U BUDUĆNOSTI. Povjerenstvo za zaključke će pripremiti ovaj dokument, a Središnja uprava utvrditi konačan tekst projektnog zadatka, financijska sredstva, nositelje istraživanja i vrijeme izrade, s tim, da to bude gotovo do izborne Skupštine.

Delegati na Skupštini HKD Napredak iz Tuzle bili su: fra Petar Matanović, dr. Miroslav Petrović i Juraj Novosel.

Priredio: Juraj Novosel

PAPA MOLIO ZA OPROST CRKVENIH GRIJEHA

Ateizam na prvome mjestu, zatim siromaštvo, nehaj spram bližnjega, pobačaj - to su zla današnjega doba protiv kojih je Papa Pavao II. predvodio molitvu Bogu da bi oslobodio Katoličku crkvu u trećem tisućljeću tih bremena. To je bio glavni novi naglasak za svečane mise na kojoj je Papa tražio oprost grijeha koji su počinjeni u Crkvi ili u njezino ime u 1970 godina njezine povijesti.

U Vatikanskoj bazilici Sv. Petra, Papa te pet kurijalnih kardinala i dvojica biskupa zazivali su oproštaj od Boga za sedam glavnih skupina grijeha (progon Židova, crkveni raskol, progon heretika, vjerski ratovi, rušenje različitih kultura, tlačenje žena itd.). Za svaki od tih zaziva slijedio je i usklik "Nikad više!" Uz molitvu za oprost, to bi imao biti istodobno zalog trajnog odricanja od tih grijeha i zalog obraćenja.

- Duboko smo ožalošćeni ponašanjem onih koji su tijekom povijesti izazvali patnje djece Izraelove i moleći vaš oprost želimo se posvetiti istinskom bratstvu s narodom Saveza - naglasio je Papa. Također je rekao da su i kršćani spremni oprostiti drugima za patnje koje su im izazvali tijekom stoljeća.

Svečana liturgija zazivanja oproštaja od povijesnih grijeha u Crkvi nedvojbeni je povijesni događaj. Ona je bila jednako nesumnjiv medijski događaj, pa je prebačena s Pepelnice na prvu korizmenu nedjelju kako bi dobila veći odjek u medijima. Ona nije znak nove politike Crkve, nego svijesti koja je već sazrela, osobito počevši od Drugoga vatikanskog koncila - da se odnos Crkve prema svijetu koji je okružuje mora promijeniti.

Papa Ivan Pavao II. je jasno stavio do znanja i svrhu svega toga: Crkva se mora odreći bivših grijeha da bi se oslobodila sadašnjih zala, a najveće od njih za Papu jest i ostaje ateizam.

Inoslav BEŠKER

Svim vjernicima SRETAN
USKRŠ u radosti i veselju
zbog KRISTOVA
USKRŠNUĆA.

ALELUJA! ALELUJA!

VAŠI SVEČENICI
RIMOKATOLIČKIH ŽUPA
TUZLANSKOG DEKANATA I
DISTRIKTA TUZLANSKOG
FRANJEVAČKOG SAMOSTANA

BREŠKE - UZNESENJE BLAŽENE
DJEVICE MARIJE

Fra Blažan Lipovac, župnik

Fra Ivan Opačak, - ž. vikar

DRAGUNJA • SVETI LEOPOLD MANDIĆ

Vlč. Marijan Brkić, župnik

DRIVENČA • SVETI ANTO

PADOVANSKI

Fra Marko Kobaš, župnik

HUSINO • ROĐENJE BLAŽENE

DJEVICE MARIJE

Vlč. Veselko Župarić, župnik

LUKAVAC • SVETI ANTO

PADOVANSKI

Vlč. Pero Iljkić, župnik

MORANČANI • SVETI JURAJ,
MUČENIK

Vlč. Bartol Lukić, župnik

PAR SELO • SVETA ANA

Vlč. Ilija Janjić, župnik

ŠIKARA • SVETI FRANJO

ASIŠKI

Fra Franjo Martinović, župnik

Fra Stjepan Živković, ž. vikar

TUZLA • SVETI PETAR I PAVAO

Fra Petar Matanović,

gvardijan i župnik

Fra Ilija Oršolić, ž. vikar

Fra Mato Oršolić, ž. vikar

Fra Martin Antunović,

ravnatelj KŠC "Sv. Franjo"

Fra Ivo Tadić, ž. vikar

ZVORNIK • SRCE ISUSOVO

Administrator: župnik župe Bijeljina

Vlč. Jakov Pavlović

ŽIVINICE • SVETI IVAN KRSTITELJ

Preč. Šimo Janjić, župnik i dekan

tuzlanskog dekanata

Vlč. Mirko Šimić, ž. vikar

Vječna je ljubav Njegova (...)
Raduj se nebo i klič zemljo,
neka hući more i što je u njemu.
Svojim učenicima,
roditeljima i dobročiniteljima

SRETAN USKRŠ
ŽELI
KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR SV. FRANJE,
OPĆA GIMNAZIJA U TUZLI

Isus, pobjednik
smrti,
otvorio nam je
vrata vječnosti.
Neka On, naš
uskrslj Kralj,
blagoslovi svaki
naš korak i
vodi nas kroz život.

SRETAN USKRŠ
ŽELE

SESTRE KOČERICE BOŽJE LJUBAVI

HRVATSKI GLASNIK

Glasilo hrvatskog kulturnog Društva "Napredak"
župe Šoli

Dragi prijatelji, poštovano Uredništvo Hrvatskog Glasnika, i svi ljudi dobre volje - pozdrav
vam i najljepše želje!

Zacvjetalo je proljeće koje nam nudi miris cvijeća, zelenilo livada, polja, vrtova, sjenovitih
šuma, da se divimo toj ljepoti Božje prirode.

Pogledajmo oko sebe pogledom koji traga za najljepšim, onda ćemo vidjeti djecu, mlade,
roditelje, starce, nemoćnike, potrebne ljudske ljubavi. Pogled će nam se zaustaviti i na
onima koji nose na svome tijelu rane Isusove i križ raspeća jer su oštećeni, bolesni ranjeni
ili napušteni. Pružimo pogled ljudima.

Kroz korizmu smo se čistili postom, pokorom i molitvom, vjerojatno i dobrom ispovijedi, a
sada uberimo plodove duhovnih vrijednosti da budemo novi uskrslj ljudi. Čovjek je toliko
dobar koliko i sam želi.

Uskrslj poruka nam daje znati da se pobjeda uskrslj doživljava kroz muku, a Uskrslj u ljudima i u svakome od
nas započinje kada se pobjeđuje mržnja i zlo. Budimo
prijatelji, braća i sestre Isusa uskrsljologa i dobri
vjesnici uskrsljoga jutra.

U tim mislima pozdravljam patra Petra i braću
Franjevce, nadasve prijateljski pozdrav vrijed-
nom neimaru Glasnika Juraju Novoselu,
zajednička stoljeća suživota na svetim
prostorima hrvatskoga naroda i njegove
Crkve na tlu Bosne i Hercegovine.
Spomena čestitih ljudi koji zajedno idu
u vjekovnoj povorci povijesti, kulture,
napretka, makar sa tvrdom korom
kruha svagdašnjega i trajnom željom
biti zajedno i svako svoj na svome.

Tu sreću i dobrotu može sijati oko
sebe svaki čovjek kao sijač dobro
sjeme, koje će niknuti svakovrsnim
dobrom i naći mjesta u srcima ljudi.
Poslušajmo poziv Crkve i Pape Ivana
Pavla II. "OTVORITE VRATA OTKUPIT-
ELJU", a mi otvorimo vrata srcima ljudima.

OBIJEŽAVAJUĆI JUBILARNU
2000. GODINU, SVIMA VAM
ČESTITAM USKRŠNUĆE KRISTOVA -

SRETAN USKRŠ!
SA ŠTOVANJEM, MSGR, LOVARO
CINDORI, ŽUPNIK MARJABISTRIČKI I
UREDNIŠTVO
"MILOSTI PUNA"

Uskrslj Isus doista!

Aleluja

Radost uskrslj dana
neka nam svima
bude snaga
u svagdanjim poteškoćama,
izvor mira,
radosti i nade.

SRETAN USKRŠ I BLAGOSLOVJENE
USKRŠNE BLAGDANE
ŽELI VAM
HKD NAPREDAK!
PREDSJEDNIK PROF. DR. FRANJO TOPIĆ

PUTOVANJE U RIM

PADOVA: Kapela sv. Leopolda

Početkom travnja u Jubilarnoj godini, vjernici Bosanskohercegovačke metropolije pohodili su Rim i mnoge druge talijanske gradove, susreli se sa Svetim ocem i u jednom, iznimno sadržajnom programu, doživjeli zemlju koja je svojom sakralnom i kulturnom baštinom jedna od najzanimljivijih zemalja svijeta.

Pet stotina vjernika, mnogo svećenika i časnih sestara, predsjednik "Napretka", mostarski i banjalučki biskup, na čelu s kardinalom, to je grupa koja je imala sreću vidjeti i osjetiti zemlju u kojoj je svaka kuća od povijesnoga značaja, a svaka crkva riznica i muzej.

U nedjelju, 2. travnja pokrenula se rijeka iz Bosne i Hercegovine, iz raznih pravaca, od Jajca, Livna i Banje Luke, preko Sarajeva, Zenice, Mostara i Tuzle te, nakon dobrog odmora i sna u Umagu, slijedeći dan posvetila Padovi, gradu svetoga Ante, našega dragog, neumornoga zagovornika, na kojega bosanski čovjek računa u svakoj prilici i neprilici.

PADOVA

Susret i misno slavlje što ga je predvodio preuzvišeni Franjo Komarica, biskup banjalučki, imali smo u Kapucinskoj crkvi, kod

našega zemljaka, sunarodnjaka točnije rečeno, sv. Leopolda Mandića. Njegov grob i ćelija u kojoj je ispovijedao, potresna jednostavnost i prostora i predmeta kojima se koristio, napominju na one bitne, kršćanske vrednote koje se pomalo gube pred agresivnim sjajem materijalnih vrijednosti, vrlo oštro suprotstavljenim na svakom koraku.

Padova je grad u kojem se bosanski čovjek osjeća kao kod svojih. Prvo Leopold pa onda Ante! Prvi iz Hercegovog, drugi Portugalac! Jednostavni i bliski, naši. A sveti!

U crkvi svetoga Ante (La Basilica del Santo) koja podsjeća na crkvu sv. Marka u Veneciji (samo podsjeća), osim svečeva groba, u jednoj od mnogo kapelica nalaze se, u sarkofagu, iznad oltara, svečevi ostatci, brojne relikvije (jezik i donja vilica). Brončani svijećnjak na Glavnom oltaru smatra se najljepšim na svijetu, a vidjeli smo i hrvatske grbove!

RIM

Rim je Rim! Tamo vode svi putovi! Teško se oteti patetici i svaki koji to pokušava osjeća zavist prema onima koji se prepuštaju osjećanjima i, baš ih briga, sad plaću, sad se smiju, pjevaju, hodaju klečeći, sretni su što su gdje jesu, svjesni da To neće dugo trajati i da To valja iskoristiti. Pridružiti se tisućama i milijunima, a ostati sam s Rimom nije lako. Rim ne podnosi pojedinačna divljenja. Ne da se vidjeti potpuno i, koliko god vodiči bili obrazovani i spretni, uvijek ostane nešto, što se, objektivno, mora preskočiti ili zaobići.

Vidjeli smo Santa Mariu Maggiore (svetu Mariju veliku) s najvišim tornjem u Rimu, Colosseum ili Amfiteatro Flavio, crkvu sv. Marije "Nebeski žrtvenik" (S. Maria D'Aracoeli), oltar domovine (Altare della Patria), Kapitolski trg, Rimski trg (Foro Romano), Baziliku sv. Ivana Lateranskoga, Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima i hrvatsku nacionalnu crkvu te, naravno, crkvu s. Petra u Vatikanu.

Svi o svemu po nešto znamo, a sve piše u turističkim vodičima. Ono što nigdje ne piše i što se, zbilja, ne da opisati, to je osoban pristup i doživljaj. Prije svega, franjevačka crkva u kojoj počiva naša posljednja kraljica Katarina Kosača. U toj bazilikalnoj svetoj kući koja ima naslov Nebeski žrtvenik, kao nešto posebno, naše i blisko susreli smo poruku i uspomenu.

Naš kardinal uzoriti g. Vinko Puljić molio je i propovijedao i mi smo bili svjesni nepravde i jada što nemamo povijesti kao što je imaju naši susjedi Talijani, što svoje kraljeve ne pamtim i crkve za njih ne gradimo. Hvala Bogu pa se i mi pribrajamo ovoj veličanstvenoj ljepoti i uspomeni svih vremena. Hvala Mu što se na svakom koraku susrećemo sa svojim sunarodnjacima koji su ovdje dolazili i ostavili trag svoga boravljenja. Činjenica da pripadamo ovom civilizacijskom krugu i baštinimo dio ovoga sjaja, uliva samopouzdanje i vraća poljuljanu vjeru da imamo ikakve vrijednosti. Tko zna kako bi danas izgledao grob kraljice čije ime u njezinoj zemlji ne nose ni škole, ni

Skupina naših hodočasnika u Rimu

ulice, ni zaklade, da je zakopana na dragom Bobovcu?

Ovdje, pred "čvrstom karikom u lancu neprekidnih veza Hrvata s Rimom i sv. Ocem, a posebno Hrvata iz Bosne" ispod natpisa na domaćem pismu, bosančici, molili smo i bili svjesni što sve nemamo, a što sve drugi, sretniji imaju.

Posjetili smo i papinski hrvatski zavod sv. Jeronima. Imali smo misu u svojoj nacionalnoj crkvi. Hercegovački biskup nabrojao je mnoga "rodna mjesta" koja se otimaju za sv. Jeronima u našim prostorima. To je dobro. Pokazuje to da ga svi smatraju bliskim i svojim. Crkvu je sagradio papa hrvatskoga podrijetla, Siksto V., a uređena je djelima velikih (i naših) majstora. Ovdje se čuvaju mnoge vrijedne stvari koje je kraljica Katarina darovala sv. Jeronimu, kao i moćnik sv. Luke koji je oporučno ostavila crkvi sv. Katarine u Jajcu.

U srijedu, 5. travnja imali smo svetu misu u crkvi svetoga Petra i prijem kod Pape. Slušajući nadobudne "pjevače" koji su pjevali neke njima znane tekstove, moja grešna duša zažalila je što nismo zapjevali "Zdravo tijelo Isusovo". Na onu našu staru kajdu po kojoj bi nas vjerojatno Gospodin poznao bez posebnih priča i posebnih pjesama. Zbilja, kako je čovjek grešan stvor! I na najsvetijem mjestu gdje nitko pametan ne dolazi prigovarati i zapažati propuste drugih kod tolikih vlastitih, svašta može pokvariti par nespretnih, možda i dobronamjernih napjeva.

Propovijed hercegovačkog biskupa, preuzvišenoga Ratka Perića, bila je jedna fina, nepretenciozna edukacija. Tako blizu svega onoga što smo kroz školovanje gledali po svojim knjigama: Brončani stupovi Berninijeva baldahina, golema Michelangelova kupola i Pieta, Papin oltar, velikim dijelom pozlaćen, mozaici, mramor, zlato, bronca, znameniti kipovi!

Ponovno jedan od "naših"! Ruđer Bošković. Fizičar, matematičar, astronom, filozof i isusovac zaslužni je stručnjak što je sanirao pukotine, nastale tijekom vremena na kupoli i apsidama Bazilike i tako spasio od urušavanja ovo Michelangelovo veličanstveno djelo. To je podatak koji se ne može mimoći, a kažu da ga mimoilaze!

Sveti nas je otac primio točno u podne, u dvorani za audijenciju što ju je dao uraditi papa Pavao VI, a koja može primiti oko 12000 ljudi. Pa, eto, da i ja dovolim sebi trenutke patetike koju mogu priznati, a da mi se ne učini ispod granice dobrog ukusa. Netko manje, netko više - svi smo bili ganuti. Mene zanimaju oni što su toliko potreseni da se teško mogu kontrolirati. Njih sam gledala i divila im se. Točnije - zavidjela im! Dvadesetak od pet stotina imali su sreću

poljubiti papi ruku i primiti poseban blagoslov. Trebalo ih je gledati kad su, nakon toga, silazili niza stube, ponovno nam se pridružujući! To sam vidjela kao čudo! (Tuzla je imala 4 svoja predstavnika: Marica Vikić, Miroslav Petrović, fra Ivo Tadić i fra Ivan Opačak.

VENEZIA

U povratku smo posjetili (veća grupa) Assisi, grad svetoga Franje, a manja, "Napretkova" grupa, (vozač se nije na vrijeme prestrojio) grad sv. Marka, Veneziu.

Duždeva palača, Kanal grande, otočić Murano, most uzdisaja i, naravno, crkva sv. Marka.

Jedna je ruska profesorica vrlo stručno govorila svojim učenicima o "Pola d'Oro umjetničkom djelu carigradskih majstora, smještenom iznad glavnoga oltara, izrađenom od zlata, srebra i dragoga kamena. Ukrali smo malo njezina znanja.

Osim crkve, monumentalna je i sam Trg svetoga Marka na kojem je svaka zgrada drugoga stila.

Napretkovi pred Crkvom sv. Marka u Veneciji

Pišući o Veneciji jedan je nizozemski turist duhovito zabilježio: "Mislim da se Venezia može najbolje upoznati onda ako se počne s pregledom trga sv. Marka, pa preko najznačajnijih muzeja, galerija i građevina do onog momenta kada počinjete osjećati da više niste u stanju hodati, da niste više u stanju ni puzati, kada osjetite da u džepovima nemate više niti jedne lire, da ste potpuno prazni, onda sasvim sigurno možete tvrditi da ste puni Venezie". Zlata, Marica, Ranko, Petar, Miro, Zvonko i Krno iz "Napretkova" pridruženog kombija, bili su dobro društvo za ovakvo putovanje. Kada je naš vozač promašio Assisi, pitali smo ga: Quo vadis...

Marica PETROVIĆ

Nakon audijencije kod Pape

Napretkovi kod Pape

PADOVA: Pred crkvom sv. Ante

Pred koloseumom

Smiljan Popović - slike

U Galeriji Franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli, 25. ožujka 2000. godine, postavljena je izložba slika akademskog slikara Smiljana Popovića iz Zagreba. Organizator izložbe Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla.

Dogovor prije otvaranja izložbe

Smiljan Popović rođen je 9. svibnja 1939. godine u Opuzenu. Školu za primijenjenu umjetnost završio je 1962. godine u Sarajevu

samostan Ajdanovac. Do rata radi kao ravnatelj Umjetničke galerije BiH Sarajevo - exspositura Stolac.

Uzvanici na izložbi

a Akademiju primijenjenih umjetnosti 1966. godine u Beogradu.

U razdoblju od 1966.-1969. radi na restauraciji konzervaciji fresaka i Svetih slika -

Član je Udruženja likovnih umjetnika BiH i Udruženja likovnih umjetnika Hrvatske.

Živi i radi u Zagrebu.

Fra Petar Matanović otvara izložbu...

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1971. **ZÜRICH**, Galerije, LA FOURMIERE
- 1973. **MOSTAR**, Umjetnička galerija
- 1974. **SARAJEVO**, Umjetnički paviljon
- 1979. **SARAJEVO**, Likovni salon
- 1981. **SOMBOR**, Galerija "Likovna jesen"
- 1982. **POSTOJNA**, Umjetnički prostor BEN ŽUPANČIĆ
- 1983. **SARAJEVO**, Likovni salon
- 1984. **LJUBLJANA**, Galerija VALENTIN VODNIK
- 1984. **DUBROVNIK**, Galerija FLORA HDLU
- 1986. **SARAJEVO**, Likovni salon
- 1987. **STUTTGART**, Kulturno informativni centar
- 1987. **BERLIN**, Galerija EUROPA CENTAR
- 1989. **CANNES**, Blue Moon - Port Cantu
- 1992. **FULDA**, Galerija KLENSASSEN
- 1993. **OSIJEK**, Galerija "Dobri duh Osijeka"
- 1993. **VARAŽDIN**, Galerija "Garestin"
- 1993. **FREISING**, ST. LANTPERT
- 1995. **LYON**, MAISON DELA BOSNIE
- 1998. **OPUZEN**
- 1998. **KRANJ**, Galerija v Mestni hiši
- 2000. **TUZLA**, Galerija Franjevačkog samostana Sv. Petra i Pavla

POPIS IZLOŽENIH RADOVA

- 1. **OBELISK, 1980.**
ulje na platnu, 80 x 80 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 2. **KRIŽ STEČAK, 1980.**
ulje na platnu, 80 x 80 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 3. **OVOZEMALJSKI RAJ; 1982.**
ulje na platnu, 80 x 80 cm
sign. Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 4. **KANJON, 1984.**
ulje na platnu, 40 x 30 cm

sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla

- 5. **CVIJET NERETVE, 1985.**
ulje na platnu, 34 x 34 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 6. **SJEĆANJE, 1985.**
ulje na platnu, 34 x 34 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 7. **FRESKA, 1987.**
ulje na platnu, 34,5 x 34,5 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 8. **PROZOR, 1988.**
ulje na platnu, 40 x 34 cm
sign. ddu Vicenco
vl. MESKA Tuzla
- 9. **KRIŽ, 1988.**
ulje na platnu, 39,5 x 34,5 cm
sign. ddu Vicenco
vl. MESKA Tuzla
- 10. **U SPOMEN PJESNIKU MAKU DIZDARU, 1989.**
ulje na platnu, 25 x 25 cm
sign. bez signature
vl. obitelj Alispahić, Tuzla
- 11. **NOINA ARKA, 1990.**
ulje na platnu, 110 x 110 cm
sign. Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 12. **NOINA ARKA, 1991.**
ulje na platnu, 30 x 30 cm
sign. dlu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla
- 13. **STEČAK, 1991.**
ulje na platnu, 24 x 24 cm
sign. ddu Smiljan Vicenco Popović
vl. MESKA Tuzla

Mali sastav tamburaša i solistica Ana MAZIĆ

14. SIVI ZID, 1999.

ulje na platnu, 50 x 50 cm
sign. ddu Smiljan Popović
vl. MESKA Tuzla

15. POGLED U UNUTRA I VANI, 1999.

ulje na platnu, 30 x 27 cm
sign. ddu Smiljan Popović
vl. MESKA Tuzla

16. KUPAČICE, 1999.

ulje na platnu, 50 x 50 cm
sign. ddu Smiljan Popović
vl. MESKA Tuzla

17. VATRA, 1999.

ulje na platnu, 27 x 30 cm
sign. ddu Popović Smiljan
vl. MESKA Tuzla

18. POVORKA MRTVIH DUŠA, 1999.

ulje na platnu, 55 x 46 cm
sign. ddu Smiljan Popović
vl. MESKA Tuzla

19. ADAM I EVA, 2000.

ulje na platnu, 30 x 27,5 cm
sign. ddu Smiljan Popović
vl. MESKA Tuzla

U uvodniku kataloga izložbe, napisali su:

JOSIP DEPOLO

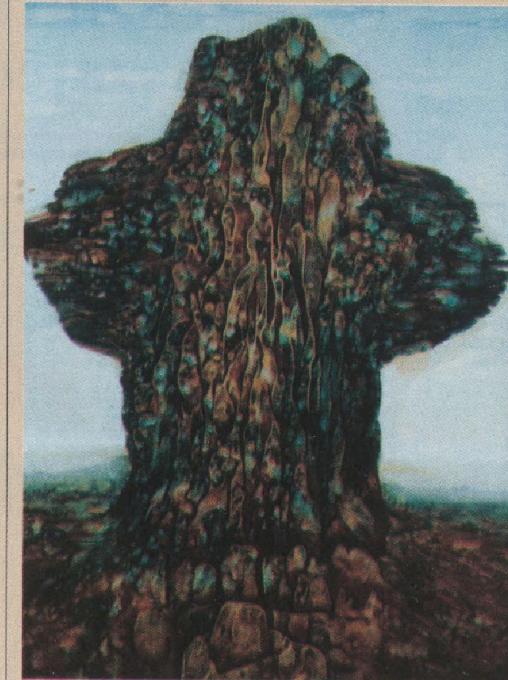
Smiljan Popović, slikar je irealnih fantazmogoričnih krajolika koji izranjaju iz dubine stravičnih snova, kao da su ovi pejzaži slikani prije prisutnosti čovjeka na zemlji, još u trenutcima tektonskih preslojavanja, formiranja svijeta u njegovu današnjem obliku. Očito ova odsutnost ljudskog lika ima svoje dublje misaono značenje u civilizaciji koja se raslojava u sve vidljivijem procesu dehumanizacije. Međutim, nemoguće je u ovim krajolicima ne prepoznati onaj biblijski raj koji će svojom poetskom ljepotom postati pozornica čovjekova bezbrižnog edenskog razdoblja s nagovještajem dramatičnog izgonu koji će uslijediti. Kakva simbolika naših dana!

Iz knjige Figuracije u hrvatskom slikarstvu (1970.-1995.)

ENVER MANDŽIĆ

Moderno imaginativno slikarstvo Smiljana Vicenca Popovića odraz je njegove osobne psihologije. Oblikovanje prirode na svojim slikama umjetnik izvodi, svjesno ili nesvjesno, postavljajući formu, boju i zvuk svojom snagom zamišljenog u vremenu koje teče. Za usamljenost, bez ljudskih bića, životinja, drveća, trave i života uopće, umjetnik na slikama stvara rajske predjele kao pozadinu života i svijeta. Spontanog izraza, osebujan po stilu i načinu slikanja i prikaza namjere, stvoren je specifičan lako prepoznatljiv rukopis. Upitan zašto slika, Popović je odgovorio:

"Oduvijek sam duboko osjećao zvuk, prostor i boju. Sjedio sam uz rijeku koja mi je pričala zeleno, cvjetala u užarenom kristalu nekog dalekog mora u meni. Tada je osjećaj mog postojanja postao veći. Vanjski svijet je nabujao u meni moćnim oblicima i velikim bogatstvom boja. Život ispravljam i pronalazim samo slikanjem. Život, lijep i zlokoban, odredio sam sebi i od njega bojama i linijama stvaram rajski osjećaj stvari..."

HRVATSKOM PUČANSTVU
u Bosni i Hercegovini

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS

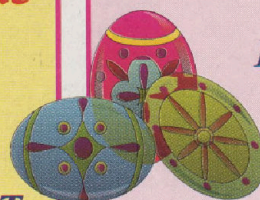
želi

GENERALNI KONZULAT
REPUBLIKE HRVATSKE
TUZLA

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO

NAPREDAK

Blagoslov Uskrslog Krista
i sve najljepše u prigodi
Uskrsnih blagdana

želi

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK

Veselim se, Isus je uskrsnuo!
Svim rimokatolicima sretne i
blagoslovljene Uskrsne blagdana

želi

ŽUPANIJSKI ODBOR
HDZ BiH TUZLA

KLJUČI USKRSNI ALELUJA,
RADUJEMO SE SA SVEKOLIKIM
HRVATSKIM PUKOM "SOLI",
UZ ISKRENE ČESTITKE.
OPĆINSKI ODBOR HDZ TUZLA

hrvatska
demokratska
zajednica

croatian
democratic
union

... korak
ispred
sretne i blagoslovljene Uskrsne
blagdane želi vam
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI ODBOR
NOVE HRVATSKE INICIJATIVE

NOVA
HRVATSKA
INICIJATIVA

HSS BiH

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

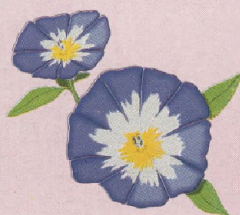
Isus Krist kao simbol i dokaz dobrote i ljubavi i Isusovo
uskrsnuće kao dokaz pobjede dobra nad zлом neka svima
nama bude podsticaj da se zlo mora i može pobijediti
dobrotom i ljubavlju.

Sretan i blagoslovljen USKRS želi
VELEŽUPANIJSKI ODBOR HSS BiH TUZLA

SVJETLOST USKRSA I KRISTOVA
POBJEDA NAD SMRĆU
OPASALA NAS SNAGOM DUHA
ISTINE,
NA RADOST SVIMA KOJI VJERUJU.

Tuzlanski kanton

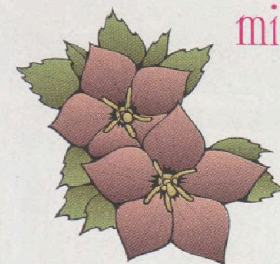
Kabinet ministra bez lisnice
Ivica Marinović, ministar

Svima veselje,
Gospodin je uskrsnuo.
Za nas je umro na križu,
za nas je uskrsnuo
od mrtvih.

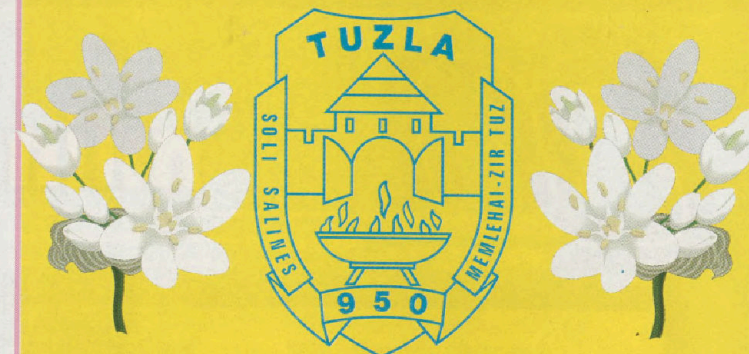
Nađimo u tom i sebe i našu nadu.
DRUŠTVO HRVATSKI DOM

Svim katolicima
Tuzlanskog kantona
sretne Uskrsne blagdana
uz iskrene želje za
mir i dobro

Predsjednik Tuzlanskog
kantona
dr. Tarik Arapčić
Predsjednik Skupštine TK
dr. Izet Žigić
Predsjednik Vlade TK
Bajazit Jašarević

Svim građanima
katoličke
vjeroispovijesti
upućujemo čestitke
u povodu predstojećih
Uskrsnih blagdana

Načelnik općine
mr. Šelim Bešliagić
Predsjednik
Općinskog vijeća Jozo Grgić

ŽUPNI URED SIVŠA

Dragi vjernici!

Neka radost Uskrsa uđe u srca onih koji mu se raduju,
a svojom porukom unese mir, ljubav i dobro svim ljudima.

Sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdana

želi
FRA MLADEN JOŽIĆ, ŽUPNIK
sa svećenicima

Želimo vam Uskrsno jutro
obasjano VJEROM Blažene
Djevice Marije, NADOM
svetih žena, suzama LJUBAVI svete
Magdalene, VJERNOŠĆU svetih apostola.
I kad vam Uskrsli Isus udijeli svoj mir
recite sa svetim Tomom:
Gospodin moj i Bog moj! A Franjevačka
mladež vam želi SRETAN USKRS - kličući sa
svetim Franjom: BOG MOJ - SVE MOJE!

FRAMA TUZLA-SOLI

Dan je sad veselja,
Dan je Spasitelja,
Hvalu svi Mu dajmo,
Radosno pjevajmo: ALELUJA
Sretan i blagoslovljen Uskrs želi

UDRUGA HRVATSKA ŽENA
TUZLA

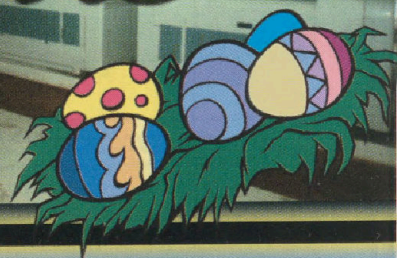
SVOJIM ČITATELJIMA,
DONATORIMA I
SURADNICIMA
SRETAN USKRS
ŽELI

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

mlin ljubače d.d.

"Husinski rudar"

HRVATSKA BANKA d.d. MOSTAR

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla

Topolica 4

Tel. 075/ 255-523, 255-529

Tel./fax: 075 255-524

**CROATIA
OSIGURANJE D.D.
MOSTAR**
Poslovnica Tuzla

POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 075 230-991, 230-992

RASPORED HODOČAŠĆA U NACIONALNOM SVETIŠTU MAJKE BOŽJE BISTRIČKE 2000. GODINE

OTVORENJE - BIJELA NEDJELJA 30. travnja
NADBISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MLADIH 27., 28. svibnja
OBITELJSKO HODOČAŠĆE ZAGREBA 03. lipnja
DUHOVSKO HODOČAŠĆE 10., 11. lipnja
HODOČAŠĆE BOLESNIKA I MEDICINSKOG OSOBLJA 24. lipnja
VARAŽDINSKO HODOČAŠĆE 01., 02. srpnja
ZAGREBAČKO HODOČAŠĆE 08., 09. srpnja
MAJKA BOŽJA BISTRIČKA 13. srpnja
MARGARETSKO HODOČAŠĆE 15., 16. srpnja
ANINSKO HODOČAŠĆE 22., 23., 26. srpnja
PETA NEDJELJA SRPNJA 29., 30. srpnja
PREOBRAŽENJE - BOŽJE LICE 02., 03., 04., 05., 06. kolovoza
DRUGA NEDJELJA KOLOVOZA 12., 13. kolovoza
UZNESENJE MARIJINO - VELIKA GOSPA 14., 15. kolovoza
NEDJELJA BDM KRALJICE 19., 20. kolovoza
BARTOLOVSKO HODOČAŠĆE 26., 27. kolovoza
PRVA NEDJELJA RUJNA 02., 03. rujna
MALA GOSPA I GODIŠNJICA NEK-a 08. rujna
DRUGA NEDJELJA RUJNA 09., 10. rujna
TREĆA NEDJELJA RUJNA 16., 17. rujna
HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA 24. rujna
VOJNO HODOČAŠĆE - NEDJELJA SV. KRUNICE 01. listopada
DRUGA NEDJELJA LISTOPADA 08. listopada
TREĆA NEDJELJA LISTOPADA 15. listopada
MISIJSKA NEDJELJA 22. listopada
ZAHVALNICA 29. listopada

Hodočašća se mogu obaviti i u sve ostale dane, pa je poželjno
najaviti grupe radi prijema i programa hodočasnika.
Tel./Fax. - Nac. svet. MB Bistričke, ili Župni ured: ++ 385 49 469 156
Trg pape Ivana Pavla II. 32, Časne sestre: 049 468 340

IMJT!

Karmel Majke Božje Bistričke i
bl. Alojzija Stepinca, Uskrs 2000.

"On je u Djevici utjelovljen,
na križu razapet a uskrsnuvši od mrtvih
uzišao je u nebeske visine." (Sv. Meliton Sardijski)

Hrvatski Glasnik
Tuzla

Ova milosna godina poziva nas na obnovu osobne vjere, na produbljivanje naše nade, da ražarimo našu ljubav: molitvom velikodušnim djelima, otkrivajući tako Kristovo lice u svome bližnjemu. On je dijelio ljudski život do smrti na križu da otkupi čovjeka od ropstva zla i vrati mu dostojanstvo djeteta Božjega. Dok se susrećemo sa Božjom Riječi, imamo priliku osjetiti i obnoviteljsku snagu ljubavi Oca koji prašta i pomiruje.

Uskrsli Krist živ je i nazočan u svojoj Crkvi. On neka nas u svojoj otkupiteljskoj ljubavi, hraneći nas Kruhom života, privede radostima vječnog Uskrsa. Na tom putu pratimo Vas svojom molitvom.

Sretan i blagoslovljen Uskrs uz srdačne pozdrave žele vam Vaše sestre karmelićanke

s. Marija Gabrijela od Otkupiteljeve Ljubavi.

Sretan Uskrs i
blagoslovljene
uskrsne blagdane

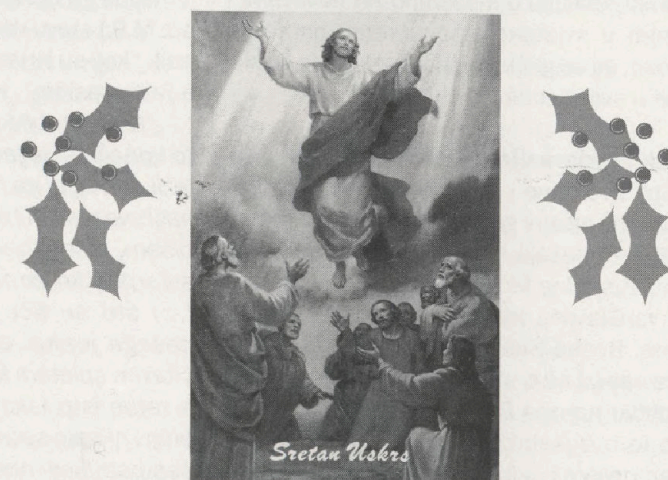
želi Vam
HRVATSKO NARODNO VIJEĆE BiH
PODRUČNI URED U TUZLI

HRISTOS VOSKREŠE!

Vjernicima i svećenicima pravoslavne vjere Tuzlanskog kantona
Sretan Vaskrs

želi

HRVATSKI GLASNIK

Svim svećenicima, časnim sestrama i
vjernicima rimokatoličke vjere

SRETNE I BLAGOSLOVLJENE USKRSNE
BLAGDANE UZ RADOŠTAN POZDRAV
HRISTOS VOSKREŠE!

žele

Vernici Srpske pravoslavne Crkve Tuzlanskog kantona
sa sveštenikom Nikolajem

DEKLARACIJA O NAZIVU I POLOŽAJU HRVATSKOG KNJIŽEVNOG JEZIKA I NJEZIN ODJEK U BOSNI I HERCEGOVINI

Piše: Marica PETROVIĆ

(Nastavak iz prošlog broja)

Kao što je već izloženo, cijela povijest hrvatskoga jezikoslovlja za vlastiti dignitet bila je borba koja je započela još Ilirskim pokretom pa, različitim intenzitetom, trajala od 1850. sve do vremena SFRJ. Ako bi se htjela preciznost, unitarizacija hrvatskoga jezika započinje točno stotinu godina prije objave Deklaracije 1876., dolaskom Đure Daničića u Zagreb, a kulminira u stavovima hrvatskih vukovaca koji su izraženi u Mareticevoj "Gramatici i stilistici hrvatskoga ili srpskoga jezika".

Najviše je urađeno u vremenu od 1945. do 1990.: Deklaracija, raskid Novosadskoga dogovora, prestanak rada na Rječniku hrvatskosrpskoga/srpskohrvatskoga jezika dviju matica, Hrvatski pravopis, Priručna gramatika, Osnove fonetike i fonologije te morfologije i morfostilistike hrvatskoga književnog jezika.

Svemu tome u temelju je Deklaracija, "kamen međaš", u povijesti hrvatskoga jezika. Najveće promjene nakon Deklaracije osjetile su se u leksiku uopće, a posebice u leksiku književne kritike i kulturne publicistike, kao i na leksiku društvenog i državnog područja.

Iako nije bila upućena samo za hrvatsku kulturu, znanstvenu i političku scenu, odjeci Deklaracije u inozemstvu nisu istraženi. Bilo je nekih reakcija u inozemnome novinstvu i (manje) u svjetskoj znanstvenoj političkoj javnosti, ali se globalno može reći da je Deklaracija u svijetu odšućena.

Odjek Deklaracije u Bosni i Hercegovini

Što se Bosne i Hercegovine tiče, budući su Hrvati i njezini građani, nije nikako moglo proći bez utjecaja i reakcije na događanja u jeziku susjedne federalne zemlje. Na šestoj sjednici Glavnog odbora SSRN Bosne i Hercegovine, Boško Baškot je rekao da je Deklaracija napad na bratstvo i jedinstvo i prijetnja jedinstvu naroda Bosne i Hercegovine. Govorio je o dušebrižju i svojatanju, težnji za hegemonijom i, uopće, o opasnosti koje Deklaracija u sebi nosi jer zahtijeva "dosljednu primjenu hrvatskog književnog jezika (...) kad se god radi o hrvatskom stanovništvu".

Anto Babić je, parafrazirajući Krležu (zapravo, staru kinesku poslovicu!), svrstao velikog pisca, potpisnika deklaracije, u pse koji laju dok karavana prolazi.

Salko Nazečić zamjerio je Matici hrvatskoj i učenjacima - potpisnicima, govoreći: "Ili su oni lagali kad su pisali svoja djela, ili lažu

sada, ali čini mi se da se oni nisu mnogo mijenjali, da su uvijek imali nekakve tajne svoje misle, a sada im se učinilo da je došao momenat da s tim izađu u javnost".

(*** Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika, 1997.:79.-80.)

Sjećajući se svojih progona, Mladen Čaldarević, potpisnik deklaracije iz Bosne i Hercegovine, naveo je primjer Miroslava Krleže koji, iako najveće ime hrvatske književnosti, nije mogao izbjeći uvrede i osude. Predsjednik CK SKH pisao je Krležu 18. travnja 1967.:

"Zbog ovog potpisa moje je ime izvrgnuto na političkim sastancima, u školama, u fabrikama, u štampi i na javnim zborovima ruglu i najgrublji pogrdama, da sam partijski nacionalni izdajnik, sijač razdora, neprijatelj narodnog jedinstva, senilni šoven koji je pljunuo na svoju prošlost i tako dalje".

Čaldarević napominje na Krležin stav izrečen Čengiću, četiri godine poslije Deklaracije: Vidite, pitanje jezika nije takvo da bi oko njega trebalo dizati ovuliku prašinu, ali, eto, nagomilalo se kojekakvih drugih stvari, pa hajde da se sad razmahujemo i jezikom. Potpisao sam Novosadski dogovor i toga se danas stidim. Niti sam bio u Novom Sadu, niti sam sudjelovao oko donošenja tog pravopisa. Bio sam jednostavno u situaciji da ga moram potpisati, a jezik se ne pravi nikakvim administrativnim prisilama, već se formira kao sveukupna kulturna baština i dostignuće jednog naroda".

Kada ga Čengić pitao o njegovu (Krležinu, op. M.P.) stavu da su hrvatski ili srpski jedan jezik "koji su Hrvati uvijek nazivali hrvatskim, a Srbi srpskim", Krleža odgovara:

"O jeziku bilo bi dobro da se progovori i to konačno i to jedanput zauvijek i to takvim jezikom, te bi ga na kraju mogli razumjeti svi naši sveznadari i politički dušebrižnici... Otkad pišem, pišem hrvatski, upravo tako kao što svi srpski književnici pišu srpski. I to je jasno (...) što se tiče jedinstva ili nejedinstva našega jezika, ono je prije svega sapeto čitavim spletom konzervativnih mentaliteta, a zatim isto tako i snopom neriješenih, kobnih i nimalo sporednih pitanja. Tema našem šestostrukom nacionalnom identitetu prelazi okvir jednog razgovora ad hoc što ne znači da o svemu tome ne bi trebalo progovoriti sa svom naučnom i književno-historijskom nepristrasnošću. Svaka takva analiza pokazala bi da se iza intrasingentnog stava prema jedinstvu jezika krije opasna i na temelju pedesetogodišnjeg negativnog iskustva razorna centralistička politika, koju je trebalo prevladati od prvoga dana, to jest od proglašenja Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca".

(... Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika. /Enes Čengić, S Krležom iz dana u dan/. 1997.:79)

U vremenu od 27. ožujka 1967. do 12. prosinca 1974. usvojeno je sedam značajnih društvenih i stručnih dokumenata o književnom jeziku i književnojezičnoj politici u Bosni i Hercegovini:

I. Dvije izjave Izvršnog komiteta Centralnog komiteta SK BiH iz 1967. i 1968. godine. To su bila politička reagiranja na pojavu Deklaracije, njezine ocjene i osude. U ovim reagiranjima, izjavama izrečeni su i osnovni pogledi na bosanskohercegovačku jezičnu situaciju, posebice glede međunarodnih odnosa u Bosni i Hercegovini.

II. Tri temeljna dokumenta u kojima je izrečena i obrazložena književno-politička situacija u Bosni i Hercegovini:

1.) Zaključci Simpozija o jezičnoj toleranciji (1970.)

2.) Književni jezik i književnojezična politika u BiH

3.) Zaključci Prosvjetno-kulturnog vijeća Skupštine SR BiH o književnojezičnoj politici u odgojno-obrazovnoj djelatnosti (1971.)

III. Dva dokumenta akcionoga karaktera:

1.) Zaključci o provođenju književnojezične politike u Bosni i Hercegovini, usvojeni na Mostarskom savjetovanju (1973.)

2.) Informacija sa sjednice Izvršnog komiteta predsjedništva CK SK BiH, održane 12. prosinca 1974. godine.

Svi ovi dokumenti, oni iz 1967. jednako kao i oni iz narednih godina sve do 1974. nastali su kao odgovor na pitanje koje je postavila Deklaracija. Koliko god u njima bilo napada na imenovane i neimenovane "rušitelje bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti", oni su, povijesno, dakle znanstveno gledano, bili pomak u osvajanju prostora za slobodan izbor vlastitog jezika.

Točkom 2. u Zaključcima sa Simpozija o jezičnoj toleranciji, zaustavljena je dominacija ćirilice u mnogim bosanskohercegovačkim općinama i osigurana jednakopravnost obaju pisama.

Točka 3. garantira izvođenje nastave i tiskanje udžbenika na ijekavskom izgovoru.

Točka 5. pruža punu slobodu pri izboru leksika koji je prihvaćen standardnim jezičnim normama na cjelokupnom hrvatskosrpskom - srpskohrvatskom govornome području.

U trećem dijelu dokumenata društveno-političkih organizacija "Književni jezik i književnojezična politika u BiH", istaknuto je:

"Narodima Bosne i Hercegovine ni u kom slučaju ne može odgovarati dvovarijantna ili

čak dvojezična polarizacija na tlu ove Republike", kao i da:

"Bosna i Hercegovina ima veoma zdravu dijalekatsku bazu, koja je sticajem različitih društveno-historijskih i lingvističkih okolnosti ugrađena u temelje našeg zajedničkog književnog jezika".

(Šipka, Jezički savjetnik, 1975.: 101)

Složenost jezične problematike u Bosni i Hercegovini i zatečenost u kojoj je Deklaracija "uhvatila" nespremne bosanskohercegovačke jezikoslovce-političare, razlogom su čestim proturječjima i pokazanoj nestručnosti što su temeljne odrednice ovih dokumenata. Zato se i moglo desiti da se pod jednim brojem afirmira neka sloboda, a odmah pod narednim negira.

Kada danas čitamo "Zaključke Sarajevskoga Simpozija, uočavamo veću mjeru slobode u odnosu na današnje stanje, barem deklarativno, u onome što je napisano:

"Svaki građanin Bosne i Hercegovine ima puno individualno pravo na vlastiti izbor izražajnih mogućnosti našeg književnog jezika u cjelini (uključujući tu slobodnu upotrebu svih oblika - bez obzira na varijantsku markiranost). Sloboda izbora obuhvata pravo na izbor svih mogućnosti koje pruža naša standardna hrvatskosrpska-srpskohrvatska jezička norma, pa i pravo opredjeljenja za jednu od postojećih književnojezičkih normi zapadne i istočne varijante u njihovom čistom obliku".

(Šipka, Jezički savjetnik, 1975.: 105)

Međutim, suvremenici događanja znaju da su ta prava uglavnom samo bila napisana, a u praksi je bilo drugačije.

Očevidno je da se prava Bošnjaka (Muslimana) nigdje i ne spominju, a prava Hrvata, koji su nominalno zagarantirana, bila su potiskivana.

Današnja je situacija u Bosni i Hercegovini još složenija. Postoje tri jezične politike, a činjenica je da se standardnojezičnoj problematici ne pristupa s pozicije ravnopravnosti. U velikom dijelu BiH građani nemaju pravo na vlastiti izbor jezika. U Federaciji Bosne i Hercegovine službeni su bosanski i hrvatski jezik, a u Republici Srpskoj, srpski. U sva tri nacionalna entiteta nema sociolingvističkih kvalitetno obrazovanih kadrova, a ono malo što ih ima ne pokazuje interes da porade na zajedništvu i kakvom-takvom približavanju standarda. Oni jeziku u Bosni i Hercegovini prilaze kao sredstvu nacionalne identifikacije i standardnojezične probleme "svoga" entiteta rješavaju na račun drugoga ili trećega pa tako pogoršavaju, ionako složenu, jezičnu situaciju koja se čini bezizlaznom.

Deklaracija jest bila hrabar čin za dobre poznavatelje ljudskih sloboda u Jugoslaviji onoga vremena, ali, ako bolje pogledamo primjer kojim su se poslužili tvorci Deklaracije (Zaključci pete skupštine Saveza kompozitora Jugoslavije!), zapazit ćemo da je u njegovu izboru, značajnu ulogu imao strah. Transparentnijih primjera bilo je na svakom koraku, ali nije bilo mudro uzimati one svagdanje kao što su jezik vojske, PTT ili željeznice.

Što tek reći o strahu u Bosni i Hercegovini? Rijetki bosanskohercegovački Hrvati su

dočekali Deklaraciju svjesni njezina značaja za njih. Nije moglo biti govora o javnom prihvaćanju, ali, poslije Deklaracije, stanje u jeziku Bosne i Hercegovine nije više bilo isto.

Muslimani (Bošnjaci) nisu ni na kakav način otvorenije stavili do znanja da imaju primjedbe na naziv jezika. Kao i Hrvati, osudili su Deklaraciju i prihvatili Zaključke simpozija o jezičnoj toleranciji. No, pojava Marković - Ajanović - Đikićeva Pravopisnoga priručnika srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog jezika otvorila je vrata formiranju nekih leksičko-morfološko-sintaktičkih oblika tipičnih za Bosnu i Hercegovinu. Pomalo su gubile na vrijednosti gramatike Jovana Vukovića za VII. i VIII. razred osnovne škole iz 1958. i 1962. godine, koje su do tada bile vrlo cijenjene priručnici, preporučeni srednjoškolcima pa čak i studentima.

Za stanje u proučavanju jezika na području BiH kakvo je bilo u vrijeme reakcije na Deklaraciju ilustrativna je lekcija pod naslovom Srpskohrvatski književni jezik u prošlosti i danas, u Minović-Ajanovićevom srednjoškolskom udžbeniku Srpskohrvatski-hrvatskosrpski jezik.

"Naš savremeni književni jezik nastao je uglavnom u prvoj polovini 19. stoljeća. Međutim, i prije toga u pojedinim krajevima srpskohrvatskog jezičkog područja postojali su književni jezici. Tako, postojao je i književni jezik kojim su pisali svoja djela dubrovački pisci u 16. i 17. stoljeću (npr. Držić, Gundulić

i dr.). Isto tako postojao je i književni jezik kojim su pisali bosanski franjevci u 17. vijeku (npr. Divković)."

(Minović-Ajanović, Srpskohrvatski-hrvatskosrpski jezik, 1981.: 7)

Ni riječi o tome kako su se zvali ti jezici ili barem u kojem su narodu postojali.

Tek u devedesetim, godinama u Bosni i Hercegovini je prestao postojati srpskohrvatski standardni jezik i od tada tri bosanskohercegovačka naroda koji su stoljeće i pol baštinili zajedničke norme, samostalno izgrađuju svoje jezične standarde.

LITERATURA

*** 1997. Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika, Treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Pripremila Jelena Hekman. Zagreb: Matica Hrvatska.

Jonke, Ljudevit, 1965. Književni jezik u teoriji i praksi, Drugo, prošireno izdanje. Zagreb: znajete.

Samardžija, Marko. 1995. Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika, Udžbenik za 4. razred gimnazije. Zagreb: Školska knjiga.

Šipka, Milan: 1975. Jezički savjetnik. Sarajevo: Svjetlost.

Šipka, Milan: 1987. Književnojezička politika i jezička kultura. Jezički savjetnik 2. Sarajevo: Politička biblioteka, Izdavačka djelatnost.

Minović, M.-Ajanović, M. 1981. Srpsko-hrvatski-hrvatskosrpski jezik, X izdanje, II dopunjeno. Sarajevo: Svjetlost.

JEZIČNI SAVJETI

NOĆAS U TRI UJUTRO?

Prošli su nogometni prijenosi u kojima se u komentatorskom navijačkom žaru moglo čuti i ovo:

Uključite vaše televizore noćas u tri ujutro. Ta je rečenica naizgled posve ispravna, kao i ove:

Najniža noćasnja temperatura, izmjerena jutros, bila je nula Celzijevih stupnjeva.

ili: Puhat će vjetar različitih smjerova.

Što je u tim rečenicama pogrešno? One su na prvi pogled ispravne. No ako se upitamo što se svakom od njih točno htjelo reći, nećemo moći jednoznačno odgovoriti. Zašto?

U prvoj su rečenici uvrštene dvije značenjski suprotne priložene oznake: noćas i ujutro.

Nešto se zbiva ili noćas, ove noći, tijekom ove noći,

ili: ujutro, kada je prestala noć, kada je počelo jutro.

Ta bi rečenica pravilno mogla glasiti: Uključite svoje televizore (noćas) u tri, što je kratka i svima razumljiva obavijest, ili bi se moglo reći:

Uključite svoje televizore ujutro u tri, ali onda nedostaje još jedan podatak. U koje jutro? Sutrašnje? Preksutrašnje ili koje drugo jutro? Može se pretpostaviti da je to sutrašnje jutro, ali nije sigurno. Zato bi trebalo dodati riječ sutra uz riječi tri ujutro, dakle:

Uključite svoje televizore sutra u tri ujutro. Povratno-posvojna zamjenica svoj može se

ovdje izostaviti jer je zalihosna. Razumije se da će svaki gledatelj uključiti svoj televizor.

U rečenici, pak:

Najniža noćasnja temperatura izmjerena jutros bila je nula Celzijevih stupnjeva,

slična je pogreška: upotrijebljena su dva značenjski uzajamno isključna pridjeva kao atributi uz riječ temperatura:

jer ili je temperatura noćasnja, pa se mjeri noću,

ili je jutrošnja, pa se mjeri ujutro.

Ne može se noćasnja temperatura, kakva je bila noćas, ove noći, mjeriti jutros, ujutro. Stoga bi valjalo znati je li se mjerila noćasnja temperatura ili jutrošnja, pa tako onda i reći.

Na primjer:

Puhat će vjetar različitih smjerova upozorilo me je više slušatelja.

Kako će to vjetar puhati različitih smjerova?

To je značenjska besmislica. Zašto? Zato što jedan vjetar, kad puše, može u neko vrijeme puhati samo u jednome smjeru. Druga je stvar što vjetar u tijeku dana može više puta promijeniti smjer.

Pravilna bi rečenica glasila ovako: Vjetar će u tijeku dana mijenjati smjer.

Razmislimo pri stvaranju rečenica što mi to zapravo želimo reći da ne bismo umjesto smislenih obavijesti nudili ljudima besmislice.

Mr. Marija ZNIKA

MEĐU BOSANSKIM HRVATIMA U PEČUHU

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

(Nastavak iz prošlog broja)

PREŽIVJELI UZ ZNANOST I UMJETNOST

Vrsni lingvisti posebnu pozornost su posvetili hrvatsko-madžarskim jezičnim utjecajima, mađarskim elementima u hrvatskom leksiku, grafiji, antroponimiji, frazeologiji te hrvatskoj jezičnoj problematiki u Mađarskoj.

"Održavanje skupova ovakve vrste omogućava predstavljanje znanstveno-istraživačkih rezultata, upoznavanje s radovima kolega iz struke, njihovim najnovijim istraživanjima i interesima, razmjenu informacija koje su neophodne u stručnom napredovanju. Nadamo se kako će biti sve više ovakvih i sličnih skupova koji nesumnjivo pridonose i afirmiranju hrvatskih znanstvenika iz Mađarske", kaže ugledna novinarka Branka Pavić-Blažetin, koja prati rad Katedre od njezina osnutka.

MALA VELIKA AKADEMIJA ZNANOSTI

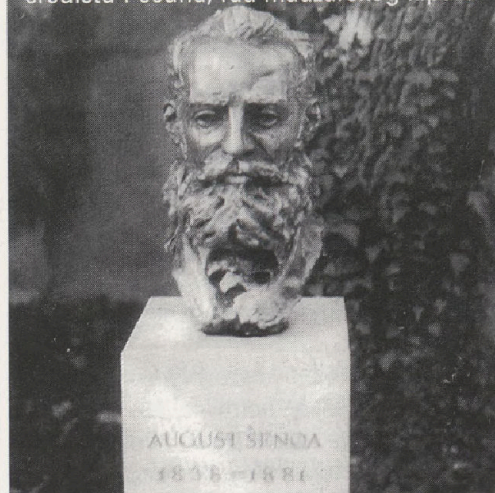
I drugi segment visokog školstva, Hrvatski znanstveni zavod u Mađarskoj, sa sjedištem u Pečuhu, pri Katedri, uspješno funkcionira već pet godina. "Zahvaljujući opet našem zalaganju, Filozofski fakultet nam je dao prostoriju na raspolaganje, unajmio namještaj (telefaks, fotokopirni aparat i ostalo) i osigurao besplatno korištenje prostorija sa pratećom infrastrukturom, a sredstvima koja imamo, ne plaćamo ni jednog profesionalca nego se materijalno stimuliraju učinci oko pojedinih projekata" - kaže prof. dr. Ernest Barić, predsjednik Zavoda. Zavod je utemeljen rujna 1995. i ima pet razreda ili sekcija: etnografsku, jezičnu, književnu, povijesnu i školsku. To je udruga koja okuplja hrvatske znanstvenike iz cijele Mađarske. Pišući o njegovu temeljenju, Josip Pavičić, poznati publicist, književnik i nakladnik iz Zagreba, inače u to vrijeme lektor Katedre za hrvatski jezik i književnost u Pečuhu, ga je s pravom nazvao "malom hrvatskom akademijom znanosti".

Zavod je više nego opravdao svoje postojanje. Njegov se rad temelji na aktivnosti pojedinih sekcija. Znanstvenici-istraživači djeluju unutar sekcije, nude programe i projekte koje oni smatraju prioritetnima na njihovom znanstvenom polju. Radom Zavoda upravlja Znanstveno vijeće, ono odlučuje o svim važnijim pitanjima glede Zavoda, odlučuje o svim prijedlozima i projektima koji dolaze iz pojedinih sekcija te brine o ostvarivanju zacrtanih dugoročnih i kratkoročnih planova. Članovi Znanstvenog vijeća su voditelji sekcija, članovi Zavoda koji raspolažu znanstvenim stupnjem, predsjednik i tajnik Hrvatskog znanstvenog zavoda. Znanstveno vijeće od utemeljenja HZZ održava svoje redovite mjesečne sjednice na kojima raspravlja o aktualnim pitanjima Zavoda, prihvaća prijedloge i programe. Odluke se donose većinom glasova.

"Cilj djelatnosti HZZ je okupljanje znanstvenog potencijala Hrvata u Mađarskoj na jednom mjestu, nalaženje što svrsishodnijih načina na

TRAJNA USPOMENA I ZAHVALNOST ZA NAPISANU RIJEČ:

Poprskanjivnika Augusta Šenoe u središtu Pečuha, rad mađarskog kipara

promicanje pojedinih oblasti hrvatske kulture i znanosti te, ne na zadnjem mjestu, briga o znanstvenom podmlatku", kaže dr. Barić.

Među članovima HZZ nalazi se veći broj postdiplomaca koji se nastoje što je moguće više uključiti u znanstveno-istraživačku djelatnost. Tako je HZZ preuzeo obvezu plaćanja školarine za svoje postdiplomce.

Okvire rada HZZ određuje njegov Statut i Poslovnik koje je početkom 1996. odobrilo i prihvatilo članstvo HZZ na svojoj prvoj skupštini.

Ne dugo zatim, potkraj travnja te godine, dobro znajući kako svaka knjiga u životu nacionalne manjine, pa tako i u mađarskih Hrvata, predstavlja posebnu vrijednost, odlukom članstva HZZ pokrenuta je edicija Bibliotheca Croatica Hungariae. Reprezentativna su to izdanja istoga formata i jedinstveno likovno oblikovana, u osmišljenoj opremi koja udovoljava svim kriterijima koji se postavljaju pred znanstvene publikacije, kako bi ih svi zainteresirani mogli pročitati jer oni predstavljaju značajan doprinos cjelokupnoj kroatističkoj misli.

Prva knjiga ove serije je bila zbornik priopćenja hrvatske sekcije s II. međunarodnog slavističkog skupa održanog u Pečuhu travnja 1994., pod naslovom "Književnost i jezik Hrvata u Mađarskoj".

Urednik je prof. Stjepan Blažetin, a vrijednost joj daju i imena recenzenata, vrsnih kroatista Mije Lončarića i Karla Gadanića. Knjiga je predstavljena i u matičnoj državi, gdje je naišla na veoma pozitivan odjek. Tiskana je onda druga knjiga "Hrvati i Mađari u svjetlu prožimanja kultura i jezika", te časopis HZZ "Hrvatski znanstveni zbornik" u kojemu se objavljuju rezultati istraživanja pojedinih sekcija.

Članovi HZZ sudjelovali su na brojnim domaćim i inozemnim znanstvenim simpozijima, primjerice Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, Riječkim filološkim danima, Dijalektološkom skupu

HAZU, skupu povjesničara u Dubrovniku, znanstvenom simpoziju "Teorija i praksa nastave slavenskih jezika" u Pečuhu čiji je suorganizator bio i HZZ, Međunarodnim slavističkim danima u Sambotelu, simpoziju etnografa u Békéscsabi, bila je to prilika da znanstvenu i inu javnost upoznaju sa svojim istraživačkim radovima i postignutim rezultatima. HZZ je suizdavač ili sponzor više izdanja i projekata, primjerice, književnog časopisa "Riječ", zbornika radova s V. međunarodnih slavističkih dana u Sambotelu 1994., 50. obljetnice obilježavanja hrvatskog školstva u Mađarskoj, treće knjige serije Bibliotheca Slavica Savariensis... Tu su i zajednički izdavački projekti sa zagrebačkim Filozofskim fakultetom, Visokom nastavničkom školom "Daniel Berzsenyi" iz Sambotela, te Katedrom za hrvatski jezik i književnost u Pečuhu. Objavljeno je više doktorskih i magistarskih radova te monografskih djela. "Utemeljenjem HZZ Hrvati u Mađarskoj pokazali su još jednom u kojoj su mjeri uspjeli očuvati svoj nacionalni identitet. Putem HZZ pruža im se prilika da sami progovore o sebi jezikom znanosti, etnografskih i inih odrednica, o pitanjima koja značajno određuju očuvanja hrvatskog nacionalnog bića. S druge strane, HZZ nudi mogućnost istinske integracije kako u mađarske i hrvatske tako i u europske znanstvene tijekove na kvalitetu i radu. Znanstvenim osmišljavanjem podiže se svijest o mjestu i ulozi hrvatske etničke zajednice", smatra Branka Pavić-Blažetin, vrsna poznavateljica ove oblasti.

SJAJNO DOBA

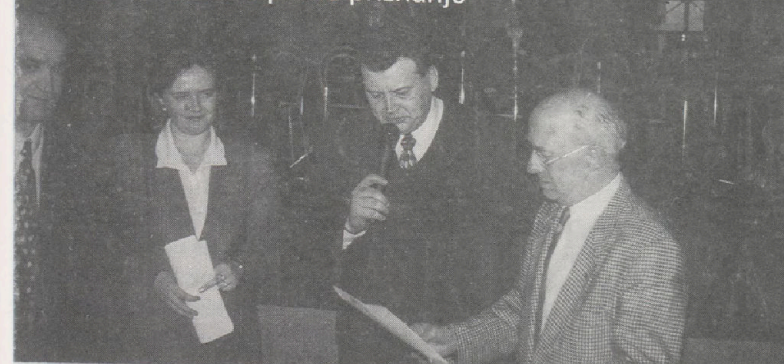
Nekoć davno, 1689. godine, recimo, Pečuh je bio većinski hrvatski grad; u njemu je tada živjelo 266 hrvatskih, 160 mađarskih i 99 njemačkih obitelji. To dokazuju i nazivi gradskih četvrti Pečuha gdje su stanovali pečuški Hrvati: Zidina, Ledina, Portuluk, Balukan, Barator, Benga, Đukić. Pučanstvo i glasovitog Budimskog predgrada s velebnom crkvom Svetog Augustina na istoime trgu danas, bilo je hrvatskog podrijetla i tu se hrvatski jezik održao u bogoslužju čak i nakon 1879., kada je zakonom uveden mađarski jezik u javnu uporabu.

Popis pučanstva 1712. navodi vrlo zanimljiva prezimena, dokaz da je tu živjelo hrvatsko pučanstvo, primjerice: Kovačević, Šarić, Lukačević, Stipanović, Bradić..., a u popisu 1774. nalaze se ova prezimena: Ištoković, Balatinac, Jurišić, Radnić, Franković, Vuković, Šantić... Svjedoče to i imena ovdašnjih mučenika: Jakova Jakobovića, Mije Borovca, Luke Smiljanovića i ostalih hrvatskih isusovaca poginulih od mača srpskih četa koje su početkom 18. stoljeća harale gradom Pečuhom. Kao i još uvijek dobro očuvane, lijepe kuće hrvatskih obitelji u samome središtu Pečuha, na glavnome gradskom trgu, trgu Széchenyi, sagrađene u 17., 18. i 19. stoljeću, a nose obilježje baroknog stila.

(Nastavit će se)

POBJEDNIK TAMBURAŠKI ORKESTAR HKD NAPREDAK IZ TUZLE

G. Vinko Dobrinić prima priznanje

U organizaciji Akademskoga kulturnoga centra Univerziteta u Sarajevu (AKCUS) održan je III. po redu Festival orkestara BiH pod nazivom ORFE-2000. Festival je trajao dva dana.

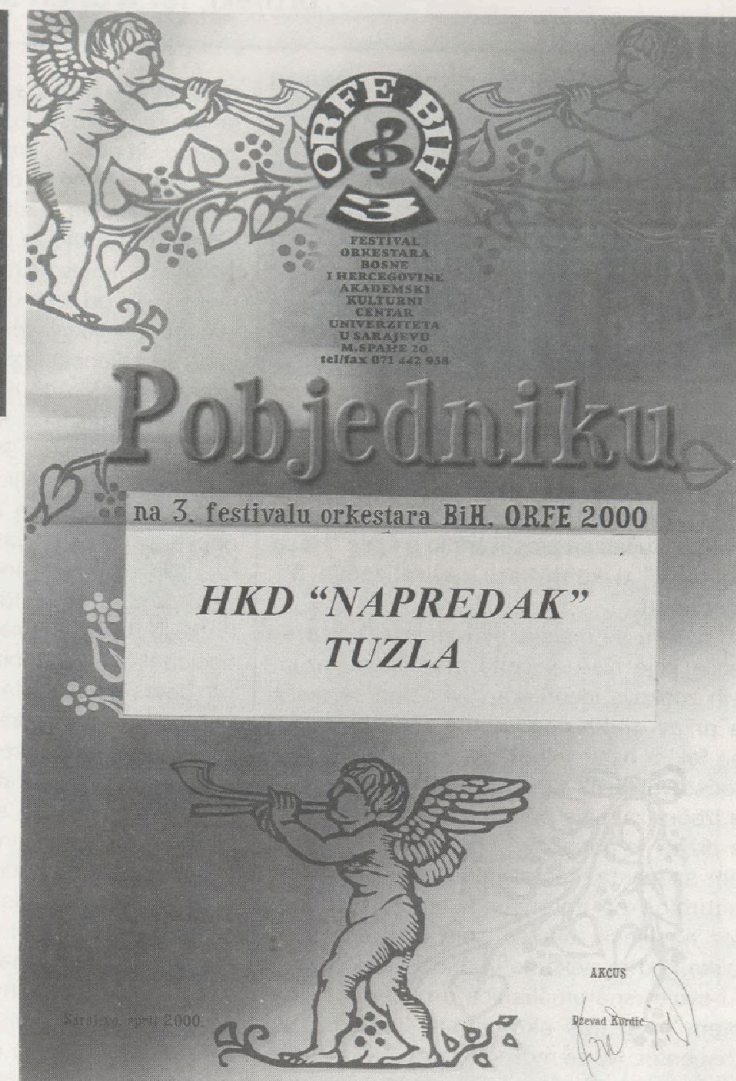
14. travnja 2000. godine sudjelovali su narodni orkestri iz Sarajeva, Bihaća, Goražda, Zenice i Tuzle. Pobjedio je AKCUS iz Sarajeva. 15. travnja 2000. godine sudjelovali su tamburaški orkestri: AKCUS Sarajevo, Bihački tamburaški orkestar Bihać, HKD Napredak Tuzla, KDB Preporod Orašje, KUD Željezara Zenica, SD Sloboda-medifarm Tuzla, UKUD Zvonko Cerić Tuzla i ŽKUD Željezničar Sarajevo.

Pokrovitelj Festivala je bilo Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo. Voditelj na Festivalu tamburaških orkestara je bio g. Tarik Helić, RTV BiH.

Tamburaški orkestar HKD Napredak Tuzla bio je najuspješniji i proglašen je pobjednikom. Pod vodstvom gospodina Vinka Dobrinića, tamburaši Napretka bili su najbolji u veoma ozbiljnoj konkurenciji, a to su: Vedran Čičak, Lela Mišković, Tomislav Stjepić, Sunčica Hodžić, Goran Peričević, Goran Smajlović, Jurica Čičak, Nikola Čiča, Igor Šarkanović, Željko Dugonjić i Krešimir Sumić, te vokalna solistica Ana Mazić i Jelena Ilić, flauta.

S Napretkom je na festivalu bio i gospodin Davorin Zagorščak, generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli, a u vodstvu puta bili su gospoda: Ivica Ivanić, član uprave Napretka i Juraj Novosel, glavni tajnik Napretka. Svjetlana Nikolić, novinarka Hrvatskog radija Soli, pratila je nastup Tamburaškog orkestra.

HKD Napredak se zahvaljuje AKCUS-u za dobru organizaciju Festivala s nadom da će sudjelovati na Festivalu tamburaške glazbe u Tuzli.

HKD "NAPREDAK"
TUZLA

Uskoro na sceni
Hrvatskog kazališta u Pečuhu
"Američki brakovi", komedija našeg
suradnika A. Cigeljevića

O tome nas je 5. travnja obavijestio g. Antun Vidaković, ravnatelj ugledne kazališne kuće naših sunarodnjaka u Mađarskoj, koji upravo sudjeluje u snimanju igranoga mađarskog filma sa puno baleta, čija će se premijera održati u rujnu ove godine.

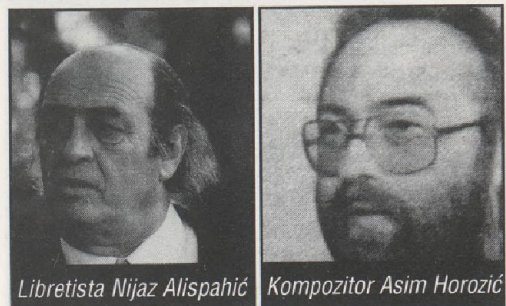
"Čim smo", kaže on, "pročitali ovaj dramski tekst Ante Cigeljevića, odmah smo ga prioritarno uvrstili u naš tekući repertoar, tako da će on uskoro biti postavljen na našoj sceni. U dogovoru s g. Cigeljevićem, trenutačno tražimo redatelja i glumce. Bit će to uistinu veoma zanimljiv i, za naše kriterije, dobrodošao projekt. Zato ćemo ga izvesti i na hrvatskom i na mađarskom jeziku".

To je - pojasnio nam je autor Cigeljević - komedija, jednočinka, tri osobe (mlada gospođa između zaljubljenog ljubavnika i ljubomornog muža), događa se u apartmanu Hotela Maestral na Azurnoj obali. Urnebesna šala na račun ljubavnih sloboda u američkim brakovima. Emancipirana, gospođa King tako ljubavnikovo pravo na nju i njegovu bračnu ponudu tretira smiješnima, te odnos s njim svodi na posve slučajnu ljetnu avanturu u Europi, dok svojega muža, također, oslobađa iluzije o ekskluzivnom pravu na nju. Dijeli im - obojici - lekciju i na kraju izlazi kao moralna pobjednica".

HASANAGINICA

Prva bosanskohercegovačka opera stvorena je tuzlanskim kreativnim potencijalima, od libretiste Nijaza Alispahića i kompozitora Asima Horozića. "Hasanaginica" je istinski multikulturalni projekt, jer u operi sudjeluje velik broj istaknutih hrvatskih umjetnika

Fatmir ALISPAHIĆ

Libretista Nijaz Alispahić Kompozitor Asim Horozić

U Narodnom pozorištu Sarajevo, 18. ožujka, premijerno je izvedena prva bosanskohercegovačka opera. O ljudima koji su iznjedrili ovaj povijesni projekt već je bilo riječi, a mi ćemo pokušati da progovorimo o operi "Hasanaginica" u kontekstu revitalizacije bh. vrijednosti.

U svijetu se maloljetnim smatraju države i nacije koje nisu okićene arsenalom razumljivih znakova identiteta. Svi ćemo se složiti da državi treba nogometna reprezentacija, kao faktor nacionalnog ponosa. Želimo imati predstavnika na pjesmi Eurovizije, ljepoticu na izboru za miss svijeta, i sl. Od svega ovoga državi je potrebna opera, stvorena vlastitim snagama, kao svjedočanstvo o stupnju kulturološkog potencijala, sedimentiranog kroz naslijeđe, obrazovanje i brigu o sebi. Koliko god to nekome čudno zvučalo, opera je i svojevrsna propusnica u onaj dio svijeta kojem ovisi naš ekonomski i svaki drugi prosperitet. Mi se možemo igrati balkanoidne komotnosti koliko god hoćemo, ali ćemo kad-tad, zbog vlastite koristi, početi uvažavati svjetska pravila komuniciranja; tu i statusni simboli imaju značenje potencijala, jer ne može ih posjedovati svatko. Svojevremeno smo se čudili zbog inzistiranja Švedske akademije da G. G. Markes Nobelovu nag-

radu primi u fraku, a ne u farmerkama, kako je naumio. Naše komunističko vrijeme je zazirao od oblika "imperijalističkog noblesa", a to isto, samo u drugom pakiranju, čini i etno-nacionalna klaustrofilija. Ovo društvo je ostalo uskraćeno za uvid u zapadnoeuropske standarde komuniciranja, što podrazumijeva mnogo više od posjedovanja prevodioca. Riječ je o lepezi znakova identiteta koje je potrebno imati za validnost i ravnopravnost u svjetskim kontaktima. Možda nam nešto od tih pravila može biti i smiješno, ili bespotrebno, ali nitko nas o tome ne pita. Sve što nam se događalo u posljednjoj deceniji imalo je ideološki oblik zatiranja zajedništva bh. naroda. Opstojnost nacionalnih oligarhija određena je stupnjem razgradnje ovih vrijednosti. Politička tripartitna stvarnost preslikala se na polje kulture. Prolazili su sadržaji kojima se podgrijava etno-nacionalna homogenizacija. Najednom su se na površini pojavile stvari lakše od vode. Estetska ravan podržanih "kulturnih sadržaja" najčešće je korelirala sa emotivnim nabojem nogometnih utakmica ili folk koncerata. Nacionalna vlast je svakako suzila i otudila kriterije za financiranje kulture, što je omogućilo forsiranje sadržaja koji, poput predizbornog spota, hvalje frustriranu nacionalnu renesansu. Mogla bi se sačiniti enciklopedija zatranih i satranih znakova bh. identiteta, onih koji ni jednoj oligarhiji nisu trebali, a koji, zapravo, zaslužuju biti u vrhu slavljenja našeg bića. Ove vrijednosti su dvostruko glijotirane: prvo kroz unutarnacionalnu selekciju nepodobnih, probosanskih sadržaja, a drugo, kroz čišćenje nacije od različitosti. Kvazikulturalna matematika ostavila nas je tako bez najvrednijih obilježja našeg zajedništva, stvaranog stoljećima. Bošnjake i Hrvate, a vjerojatno ni Srbe, ne zanima obljetnica smrti Branka

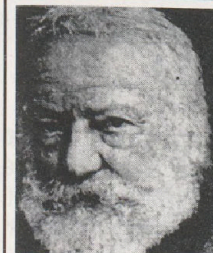
Ćopića, našeg znamenitog pisca i prvog bh. književnog disidenta. One tam ne zanimaju ovi, niti one ovi. Nacionalni identitet je reduciranjem drugih reducirao sebe. Riječ je o fobičnoj devijaciji koja nema veze s kulturnim i nacionalnim interesima bh. naroda, koji su kroz povijest jedino prosperirali u zajedništvu. Nacionalističko nasilje nad zajedništvom je proizvelo svojevrsan otpor bh. alternative prema svemu što miriše na etno-kulturni sadržaj. Otkud "Hasanaginica" u toj priči?

Evo nam kušnje. Ne postoji znak bh. identiteta koji toliko uvjerljivo, kao balada Hasanaginica, pripada svima. Slavili su je i Hrvati i Srbi, i po Zagrebu i po Beogradu. Slavili su je Gete, Fortis, Merime, Puškin... Hasanaginica je prvo međunarodno obilježje BiH koje se već 225 godina viori europskom duhovnošću. Sudeći po izjavi hrvatskog veleposlanika u BiH, opera "Hasanaginica" će imati i značenje revitalizacije kulturnih veza: u operi sudjeluju i hrvatski umjetnici, a i to je jedan od povoda za turneju po Hrvatskoj. ... Ali i mnogo šire.

Gdje god je moguće pokazati bh. operu. U čemu je onda problem?

Evidentirana zla nakana da se jedan od najljepših kulturnih događaja decenije pokuša svoditi na "bošnjačku komponentu". To podjednako priželjkuju i bošnjačke vlasti, i oni drugi što im treba takva nabačena lopta. A zašto?

Zato što nas ima toliko malenih da više ne možemo progutati gromadu opere "Hasanaginica", koja Sarajevu vraća nekadašnji (olimpijski) sjaj metropole. Što bi na ovo rekli urednici Dnevnika TV BiH i OBN-a koji su prećutali press konferenciju u povodu opere? Ili oni koji su svojim pisanjem opoganili pozitivnu energiju uloženu za ljubav Bosne i Hercegovine?

TOLSTOJEVA ANA

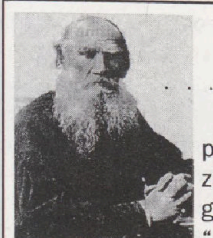
U svojoj 42. godini, odmah nakon završetka "Rata i Mira", Lav N. Tolstoj počeo je pisati svoj drugi veliki roman "Anu Karenjinu". Nakon izlaska iz tiska kritika i čitateljstvo roman su prihvatili s izuzetnim simpatijama i pohvalama, ali jedan dio Tolstojevih prijatelja i poznanika napao je i optužio slavnog književnika, kako je bio suviše blag i dobronamjeran prema glavnoj junakinji.

- Preljubnica kakva je bila Ana Karenjina, ne zaslužuje nikako toliko lijepih i prisnih stranica koje joj je posvetio Tolstoj! - govorili su.

Nisu ni slutili da je pisac poznao i doista volio Anu, Anu iz stvarnog života. Zvala se Ana Kadmandeck i bila je daleka rođakinja njegove majke.

Kad ju je prvi put vidio i upoznao kao mladić, odmah ju je zavolio. Njezina izuzetna ljepota i nesretan ljubavni i obiteljski život, opsjedali su ga godinama.

S velikom pažnjom pratio ju je i bilježio njezin život sve do tragičnog završetka. Tada je donio odluku da joj posveti veliki roman u kojemu je (to znaju oni koji su ga pročitali) u cjelosti opravdao sve postupke nesretne Ane.

PISMO UPITNIK

Čuveni francuski romanopisac, dramatičar i pjesnik Victor Hugo (1802.-1885.) ostao je zapamćen u svjetskoj književnosti po dva svoja grandiozna djela: "Zvonaru crkve Notre-Dame" i "Jadnicima".

Manje je poznato da se taj veliki spisatelj nalazi i u "Guinnessovoj knjizi rekorda". On je autor najkraćeg pisma na svijetu ikad napisanog, na koje je dobio i najkraći odgovor.

Nakon prijevoda "Jadnika" na engleski jezik, htio je saznati kako se prodaje njegov roman. Napisao je izdavaču pismo: "?". Domisljati nakladnik odgovorio mu je istom mjerom: "!"

UVJERENJE O GRUDIMA

Nakon poplave ženskih prozirnih bluza i bluzica (70-tih godina ovog stoljeća), reakcije su, osobito među glumcima i glumicama bile žestoke. Većina njih protivila se novoj modi.

Slavni glumački (bračni) par Richard Burton i Elizabeth Taylor prokomentirali su to ovako.

Richard: "Po mojem mišljenju te bluze su divne, ali svojoj ženi nikad ne bih dozvolio da ih odjene. Imao bih vraški puno posla boriti se radoznalcima koji bi željeli pogledati ih izbliza..."

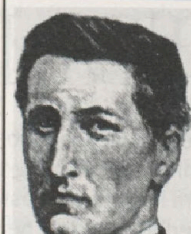
Elizabeth: "Meni takve bluze uopće nisu potrebne. Ne moram nikoga uvjeravati da zaista imam grudi. To znaju svi moji obožavatelji, naravno, i moj suprug."

"TEŠKA VODA" U "TUBORGU"

Čuveni danski fizičar, dobitnik Nobelove nagrade i utemeljitelj teorije o strukturi atoma, Niels Bohr (1885.-1962.) morao je nakon ulaska Hitlerovih postrojbi u njegovu domovinu u 2. svjetskom ratu pobjeći u Englesku. Saveznici su, svakako, željeli iskoristiti njegovo silno znanje, na području fizike u "borbi" protiv neprijatelja.

- Uspio sam proizvesti "tešku vodu" koju sam čuvao u dvije pivske boce "Tuborga". Bila je to jedina količina s kojom je tada raspolagala slobodna Europa.

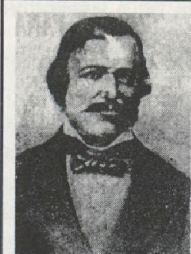
Po dolasku u Englesku, Bohr je gotovo poludio kad je otvorio boce - u njima se zaista nalazilo pravo pravcato "Tuborg" pivo. Zabunom je, naime, uzeo "krive" boce, a "teška voda" ostala je u bocama u njegovom - hladnjaku!

"GLUPI" PRONALAZAČ

Jedan od najvećih izumitelja u povijesti, otac električne žarulje, mikrofona, fonografa i još brojnih drugih pronalazaka (ukupno 1098), bio je samouk. Samo tri mjeseca polazio je u školu, jer ga je majka morala ispisati - učitelj je govorio da gluplji stvorenja nije vidio. Thomas Alva Edison ženio se dvaput, a njegova prva žena zvala ga je od milja "Popsy wopsy". Žestoko je osuđivao pušenje, a sam je dnevno popuštao dvadesetak cigara, uz neprekidno žvakanje duhana. Eksperimentirati je počeo vrlo rano i u petnaestoj godini, praveći pokuse s baterijama, izazvao je strahovitu eksploziju koja je raznijela jednu telegrafsku stanicu.

Jednom je gotovo usmratio svog prijatelja nagovorivši ga na jedan pokus. Htio je vidjeti da li će njegovo tijelo plutati na vodi, pa mu je u pluća upumpao preveliku količinu zraka. Predlagao je da se u glavu Kipa slobode na ulazu u njujoršku luku ugradi jaki fonograf, kako bi kip mogao "govoriti".

OPOZVAN ZBOG LJUBAVI

Hrvatskog književnika Antuna Mihanovića (1796.-1861.) ponajprije znademo kao pisca pjesme "Hrvatska domovina", koju je kasnije pod imenom "Lijepa naša" uglazbio kao hrvatsku himnu Josip Runjanin. Većem broju ljudi sigurno nije poznato da je Mihanović bio jedno vrijeme austrijski konzul u Beogradu gdje je doživio svoju najveću ljubav.

Zaljubio se (i ona u njega) u Anu Obrenović, nećakinju tadašnjeg srpskog vladara kneza Miloša.

Šesnaestogodišnja Ana, unatoč razlici u godinama (Mihanović je tada, 1836., imao 40 godina) "poludjela" je za naočitim i obrazovanim hrvatskim književnikom. No, kad je Mihanović zaprosio mladu djevojku, koja je također bila vrlo obrazovana i bavila se pisanjem pripovjedaka, usprotivio se Miloš i odlučno rekao: "Ne!" Usput je kod austrijskih vlasti uspio isposlovati da Mihanović bude opozvan.

Nakon povratka u Zagreb, Mihanović je u trenucima velikog razočaranja (nije znao da je sve "uredio" Miloš, mislio da ga je Ana prestala voljeti) napisao pjesmu o djevojci kamena srca - "Kamena djeva".

MATEMATIKA JE - KAKO SE UZME

"Matematika je najvažnija stvar u ljudskom životu. Ona je u svemu. Ljudi i ne slute koliko im je matematika potrebna", rekao je Albert Einstein.

A najpoznatija i najslavnija hrvatska komičarka Nela Eržišnik, matematiku vidi ovako:

"U pučkoj sam školi naučila zbrajati, oduzimati, množiti i dijeliti, drugo mi ionako nikad nije trebalo. Drugi korijen vadila sam jedino kod zubara!"

PAD S KREVETA U SAN

Kad se jednom zgodom poveo razgovor o spavanju i snu, jedna je dama iz visokog društva upitala Marka Twaina zna li možda on lijek za to. Kako bi se što hitnije riješio dosadnice (prema njegovom kazivanju izlučivala ga je čitavi sat), rekao joj je:

- Draga gospodo, ako zaista ne možete pasti u san, vi onda legnite na rub kreveta. Tako ćete zasigurno pasti barem na pod, ako već ne padnete u san.

Danijela Božić bila je 1994. godine odgovorna urednica književnog podlistka za mlade, literarne sekcije HKD Napredak, koji je tiskan kao prilog Hrvatskog glasnika. Dnevni avaz je, 15. 04. 2000., objavio o Danijeli sljedeće:

Stil, frizura, moda Danijela Božić

Vedra i moderna djevojka sa OBN-a

Rifet Hukelić: Danijela Božić, novinarka TV OBN, skladno kombinira odjeću poslovne žene sa šminkom savremene mlade djevojke i kratko podišanom kosom djevojčice - stvarajući tako svoj osobni stil

Piše: Rifet Riki Hukelić

- Mada ne spadam u redovne gledaoce Televizije, uvijek mi je drago na ekranu vidjeti Danijelu Božić sa OBN-a. Ona je jedna od rijetkih osoba sa malih ekrana koje i u najtumniji dan unesu vedrinu. Vjerojatno je to karakteristika njene ličnosti, ona tu vedrinu

nosi duboko u sebi. Ali sigurno je da to ne bi postigla da ne obraća pažnju na svoj stil. Ona prati modu, ali joj ne robuje. Danijela Božić u tome uspijeva jer skladno i dobro kombinira odjeću poslovne žene sa šminkom mlade djevojke i frizurom djevojčice. Tako

ona stvara osebujan stil po čemu je jedinstvena među svojim kolegicama. Zaustavimo se začas na kosi: tamna, sjajna boja idealno pristaje uz ten, boju očiju i obrva, šišanje dobro, moderno - nema se šta ni dodati, ni oduzeti. Sve je tako mladenački, s mjerom i ukusom. Bilo bi dobro kad bi

Danijela Božić: Prepoznatljiv, moderan stil

naše mlade djevojke prestale željeti da se preko noći upišu u zrele žene, kad bi znale, kao Danijela Božić, čuvati šarm i čar mladosti.

KOJI PREGLEDI I KOLIKO ČESTO?

Sve češće smo svjesni nečije 'kratke i teške' bolesti koja završava tragično, a još prije mjesec ili dva te su osobe, naši znanci, kolege, prijatelji ili rođaci bili u 'punoj snazi'. Poznata je ona narodna poslovice 'žuti žutuju, crveni putuju'. Što ona znači ne treba raščlanjivati, ali je očito da se 'oni koji žutuju' možda više brinu o svojem zdravlju i strijepe za svoj život, a oni drugi - jedri, snažni 'crveni' kornilare kroz život ne obazirući se na moguće tegobe.

Budući da se ni jedna 'kratka i teška bolest', pogotovo infarkt srca ili moždani udar, ne javljaju preko noći, a mozaici nekih vrsta raka 'slažu se i do 20 godina', te kako je zdravlje mnogo više od zbroya genetskih osobina, utjecaja okoline i načina življenja, neki su brojevi važan podatak o zdravlju. Ako ih doznamo na vrijeme, mogu nam ukazati na opasnosti i greške koje valja ispraviti u prehrani, navikama i načinu života, i pomoći nam da vratimo ravnotežu.

Krvni tlak 130 i 85

Visoki krvni tlak povećava opasnost od obolijevanja srca i krvnih žila. Normalan krvni tlak je 130/85, malo povišeni od 130 do 139/89, a povišeni i visoki (hipertenzija) veći od 140/90, kad je nužna češća kontrola tlaka i suradnja s liječnikom pri određivanju terapije. Ako je tlak veći od 180/120 valja odmah poći liječniku!

U statistikama pojedinih društava za osiguravanje života, krvni tlak jedan je od vrlo značajnih podataka u ostvarivanju životne dobi. Statistika jedne američke kompanije predviđa da će životna dob 35-godišnjaka biti smanjena na 16 godina ako je njegov krvni tlak veći od 150/100. U studiji te kompanije dijastolički ('donji') tlak od 85 do 94 povezuje se s peterostrukim porastom u broju srčanih bolesti od 30. do 39. godine. Oko 90. posto osoba s visokim krvnim tlakom spada u skupinu u kojoj visoki tlak mogu izazvati stisnute arterije. Osamdesetih godina od te je hipertenzije bolovalo 23 milijuna Amerikanaca, svega polovina njih znala je za svoju bolest, a jedan od osam oboljelih se liječilo. Uzrokom bolesti u toj skupini uglavnom su rizici u prehrani i navikama (pušenje).

Kalorije i masnoće

Kad govorimo o prehrani, važne su masnoće. Pravilna prehrana zahtijeva da količinu kalorija koje uzimamo s hranom uskladimo sa trošenjem, odnosno aktivnostima koje obavljamo tijekom dana. Dnevne potrebe za kalorijama nije teško utvrditi: težinu valja pomnožiti s 30. Za možebitne potrebe smanjenja tjelesne težine, količinu kalorija treba smanjiti. U tom slučaju težinu valja množiti s 20.

Masnoće u prehrani povećavaju opasnost od obolijevanja srca i krvnih žila i visokoga krvnog tlaka. Njihovu količinu treba ograničiti na 30 posto dnevnih kalorija u gramima. Ako su vaše dnevne potrebe 1800 kalorija, ograničite masti na oko 60 grama. Premještanjem težine tijela u područje oko struka,

povećava se opasnost od obolijevanja srca i krvnih žila, visokog krvnog tlaka, moždanog udara i šećerne bolesti. Ako su obline povećane u predjelu bokova i bedara, predviđa opasnost od spomenutih bolesti nije veća nego kod normalno težih ljudi. Ipak uzmite centimetar izmjerite obujam u visini pupka, i obujam bokova na najširem dijelu. Prvu mjeru dijelite s drugom. Ako ste muškarac i vaš rezultat je 1, i vaše je zdravlje ugroženo. Kod žena su opasnosti vezane s rezultatom većim od 0,85.

Tjelesna aktivnost i kolesterol

Danas je temeljna preporuka 30 minuta tjelesne aktivnosti najmanje pet dana u tjednu. Napor treba biti izjednačen s brzim hodom, ali to može biti i višekratna dnevna šetnja s kućnim

ljubimcem, uz povremene vježbe dubokog disanja: deset udisaja na nos i 10 polaganih izdisaja na usta. Minute tjelesne aktivnosti možete osigurati i dnevnim poslovima - radom u vrtu, vožnjom bicikla, spremanjem stana.

Važan je i kolesterol. Željena je vrijednost niža od 45. Vrijednost čine lipoproteini niske gustoće (LDL), lipoproteini visoke gustoće (NDL) i još neki. Ako je vaš kolesterol u granicama dopuštenog (od 5,2 mmol/l) može vas visoki LDL i/ili niski HDL izložiti bolestima srca, krvnih žila i aterosklerozi. Odnos kolesterola izračunajte tako da vrijednost LDL kolesterola dijelite s vrijednosti HDL kolesterola. Dobra je vrijednost niža od 4,5.

Pripremla: Zdenka KOROŠEĆ

PODSJETNIK

Ako ste zdravi, napravite kontrolni zdravstveni pregled:

1. Četiri puta između 40. i 49. godine
2. Pet puta između 50. i 59. godine
3. Jedanput godišnje nakon 60. godine

Ako imate više od 60 godina i osjećate se zdravima, napravite preventivne pretrage:

1. kontrola krvnog tlaka svake godine
2. pregled debelog crijeva svakih 3 ili 5 godina
3. pregled oči svake 2 do 4 godine prije 65. godine, a poslije jedanput godišnje
4. stanje kolesterola i triglicerida jedanput u 5 godina ako je stanje normalno
5. mamografiju dojke jedanput godišnje i PAPA test jedanput godišnje, ako je stanje normalno.

ZA MAME I TATE Preventivni pregled

Vaše je dijete napredno, zadovoljni ste njegovim razvojem, ali ipak u dobi između 21. i 24. mjeseca posjetite pedijatra. To je jedan od najvažnijih preventivnih pregleda u životu djeteta, jer se tada otkriveni eventualni poremećaji mogu na vrijeme ukloniti. Kod toga preventivnog pregleda u središtu ispitivanja su sljedeći znakovi razvoja:

1. Razvoj organa za kretanje: može li dijete stati na stubu ili šutnuti loptu?
2. Stanje mliječnih zuba: je li položaj zuba pravilan, kakav je ugriz (visok ili nizak), ima li karijesa?
3. Oči: smeta li djetetu svjetlo, je li razroko ili škiljavo.
4. Razvoj govora: može li dijete kombinirati dvije riječi i opisati sliku.
5. Samostalnost: može li dijete samo oprati ruke i samo se zabavljati s lutkom ili medom.
6. Ponašanje: kakve su mu navike u prehrani, jede li razna jela i normalnu hranu kao i odrasli?
7. Genitalni organi: Jesu li kod djevojčice stidne usne normalno razvijene (nisu li slijepljene), a testisi kod dječaka normalno spušteni, na svoje mjesto.
8. Jesu li obavljena sva obavezna cijepljenja?

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof. dr. Nisvete Alispahić možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone

090 - 149 - 514 i 217-927

možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11.

Čuvarkuća

I KUĆNI KROV I UHO ČUVA

Čuvarkuća (Sempervivum tectorum) pripada porodici tustika Crassulaceae, a ljekarnički joj je naziv Sempervivum tectorum herba.

Raste samoniklo u pukotinama stijena. Kultivirana se često uzgaja po krovovima seoskih kuća, ali služi i kao ukras stijena, zidova, alpskih vrtova i kamenjara. To je trajna biljka čiji brojni sočni zeleni listovi oblikuju prizemnu rozetu iz koje se ljeti razvije i do 30 i 40 cm visoka cvjetna stabljika s većim brojem zvjezdastih cvjetova združenih u lažni štitasti cvat. Cvjetovi su svijetlo-crveni ili crvenoljubičasti. Cvate u lipnju i srpnju, a samonikla ne cvate svake godine. Razmnaža se diobom ružice-rozete u podnožju matične biljke. Osim što traži mnogo sunca, to je vrlo skromna biljka, nema gotovo nikakvih zahtjeva. Najbolja je za nju obična vrtna zemlja, koja mora biti laka i porozna, a zalijevanje je rijetko i s malo vode.

Ljekovita je biljka koja sadržava tanine, sluzi, smole i jabučastu kiselinu. Skupljaju se listovi u doba cvatnje. Prije se od svježe iscijeđena soka čuvarkuće ili zdrobljenih listova priredivalo sredstvo protiv opekline, rana i čireva, za liječenje kurjih očiju

i sunčanih pjega. Njen se sok i danas koristi protiv bolova u uhu. Uho se ispire pomoću pumpice kojom ukapamo oko 15 kapi svježe iscijeđena soka čuvarkuće, a nakon toga ukapamo osam kapi zagrijana maslinova ulja. Svježe iscijeđen sok iz listova čuvarkuće koristi se u liječenju rastrojenosti, padavice, nemirnih snova i straha u male djece.

Postoji još jedna čuvarkuća sa žutim cvjetovima latinskog naziva Sempervivum Wulfenii, što cvate od svibnja do kolovoza. Za ubrzavanje cvatnje dobro je svakih sedam dana vodi za zalijevanje dodati bilo koje tekuće gnojivo: cvetal, folifertil i sl.

Mr. Neda PAGLIARINI

Samoniklo jestivo bilje

Čim malo zagrije sunce, potražite samoniklo jestivo bilje.

Podsjetit ćemo na neke biljne vrste koje vam nude obilje vitamina i minerala u mladim nadzemnim zelenim dijelovima, ali i mnogo drugih vrijednih sastojaka što se kriju u nekim podancima ili korijenju.

Po livadama, vinogradima, šumskim obroncima, po obalama rijeka i potoka u unutrašnjosti naše

zemlje naići ćete na ove vrste zelenog samonikla povrća: biljušt, brašnjak, ljepljivu bročiku, cikorijsku, čičak, crvenu djetelinu, dragušac, japanski dvomik, gavez, gorušnicu, jaglac, kiselicu, končaru, koprivu (veliku, malu, mrtvu), kozuju bradu, ledinjak, ljubicu, maslačak, matovilac, mišjakinju, pupoljku, peslicu, pušinu, repicu, repušac, livadnu režu, rogoz, rusomaču, divlju salatu, sedmolist, štavaj, šulac, tratinčicu, trputac, trsku i zečju stopu.

Uz morsku obalu i na otocima potražite: divlju rigu, morsku blitvu, borač, komorač, kostriš, lesandru, mater, omaklinu, omagu, oslobad, postijenak, šparogu i tetivku.

Od jestivog korijenja i podanaka potražite idiro, divlju mrkvu, maslačak, pupoljku, rogoz i zečju stopu.

Potražite i aromatične začinske biljke: dinjicu, dobričicu, poljsku gorušicu, hren, kim, krasuljicu, matičnjak, pastirjak, srijemuš, stolisnik, vlasac i vratič.

Za ljekovite pripreme iskopajte korijene cikorie, čička, divlje mrkve, gavez i maslačka, sakupite mlade listove koprive, kupina, šumske jagode, maslačka, rusomače, srijemuša i stolisnika.

Mr. Tatjana BOBANOVIĆ

IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE
TOMISLAV DIVKOVIĆ
24. 04. 1999. - 24. 04. 2000.

Dana 24. travnja navršava se tužna godina od smrti našega sina i brata. Tužno je vjerovati da nas nećeš više nasmijati svojim srdačnim osmijehom. Tvoj osmijeh, dragi Tomo, nam je kazivao kako je bilo lijepo živjeti s tobom. Vrijeme prolazi naši dani su bez tebe prazni a tuga i bol ostaje. Vječno ćeš živjeti u našim srcima. **TVOJI NAJMLILI:** mama Mila, brat Zlatan i Marinko, snaha Nada i Petra, bratčić Davor i Petar i bratičina Sanja, rodbina i prijatelji.

17. travnja 2000. godine navršava se 6 tužnih mjeseci od prerane smrti našeg dragog sina i brata

ŽELJKO (MARKO) MARINOVIĆ

Dragi naš Željko, što reći o ovih šest mjeseci tuge, kako opisati ovu prazninu koja je ostala poslije tebe, kako preživjeti svaki novi dan koji počinje i završava se mislima o tebi. Toliko toga je ostalo nedorečeno, toliko želja neispunjeno, toliko snova nedostignuto. Otišao si tako rano, prerano, a mi smo ostali sa velikim bolom i ranom na srcu i duši koja nikada, baš nikada zarasti neće. Ponosni smo što smo te imali. Hvala ti za sve. Počivao u miru Božjem. **TVOJI:** otac Marko, majka Ana, sestre Jozefina i Janja.

TUŽNO SJEĆANJE
VEDRANA KNEŽEVIĆ

15. travnja 2000. godine navršit će se šest mjeseci od smrti naše drage Vedrane. Nismo dočekali dan da proslavimo tvoj 24. rođendan 29. ožujka. Tužno je vjerovati da nas nećeš više nasmijati svojim srdačnim osmijehom. Draga Vedro, tvoje ime je kazivalo kako je lijepo bilo živjeti s tobom. Tvoj osmijeh je bio naša zvijezda, a sada si ti među zvijezdama. Bez tebe je u našem danu praznina. Vrijeme prolazi, a tuga i bol ostaju. Vječno ćeš živjeti u našim srcima. **TVOJI NAJMLILI:** mama, tata, sestre, zetovi i djeca i mnogobrojna rodbina i prijatelji.

TUŽNO SJEĆANJE
23. veljače 2000. godine navršilo se tri godine od smrti

IVANA PICAKA

Sjećanje na tebe ne može proći jer tvoj lik i tvoj život su dio nas i onog što se zove vječnost.

Vječno zahvalni tvoji: supruga Ruža, kćerka Slađana, zet Mile, Ankica i Radenko

20. travnja 2000. godine navršava se godina dana od smrti naše drage majke i sestre

JELE (rođ. GALUŠIĆ) SABRANOVIĆ

Teško je opisati bol i prazninu koju osjećamo za tobom. Nikada se nećemo pomiriti sa činjenicom da više nisi sa nama, ti si tu u našim srcima i mislima. Počivala u miru Božjem.

Kćerka i sestre sa obiteljima

26. travnja 2000. godine navršava se tužna godina od smrti našeg dragog supruga, oca i djeda

MARKA (NIKO) BANOVIĆA

Sa tugom, neizmjerom ljubavlju i velikim poštovanjem uvijek će ga se sjećati njegovi: supruga Finija, sinovi Niko i Anto, kći Janjka, snaha Vesna i Mladenka, zet Dragiša, unučad, braća, sestre i prijatelji.

TUŽNO SJEĆANJE
TOMIĆ RUŽA

16. travnja. 2000. godine navršava se šest tužnih mjeseci od kada nisi sa nama, ali ljubav i plemenitost koju si nam davala zauvijek će ostati. Volimo te

TVOJI Anto i Snežana.

TUŽNO SJEĆANJE
Na našu dragu i voljenu mamu, baku, prabaku, punicu i tetu

ANKU GLAVOČEVIĆ
20. 02. 1990. - 20. 02. 2000.

S ljubavlju i tugom čuvamo uspomenu na tebe. Hvala svima koji posjećuju tvoj tihi dom.

TVOJI NAJMLILI

TUŽNO SJEĆANJE
21. travnja 2000. godine navršava se pet godina od smrti našeg voljenog oca i supruga

DRAGE KEROŠEVIĆA

Pet dugih i nezaboravnih godina je prošlo ali ti si uvijek u našim srcima. Bol i tuga ostaje, a ljubav prema tebi nikada neće nestati. **Tvoji najmiliji:** supruga Janjka, sinovi Vlado i Boris, snaha Ružica i unuk Dragan.

TUŽNO SJEĆANJE
23. travnja 2000. godine navršava se pet godina od kada je prestalo kucati srce našega

ZORANA PICAKA

Bol i tuga je za tobom velika, a ljubav prema tebi ostati će vječna. Počivaj u miru Božjem.

Tvoja neutješna majka Ruža, sestra Slađana s Milom, Ankicom i Radenom.

TUŽNO SJEĆANJE
Dana, 2. svibnja 2000. godine navršava se godina dana od smrti naše drage

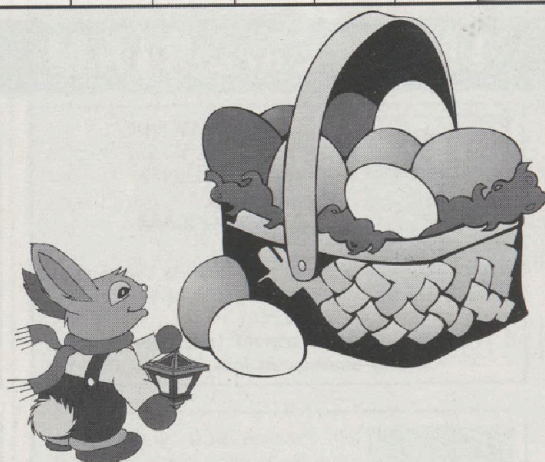
ANE (rođ. ILIČKOVIĆ) ČAJIĆ

Ni vrijeme ni suze ne mogu ublažiti veliku tugu i bol za tobom. Neizmjeran ljubav i uspomena na tebe ostat će u nama zauvijek. Počivala u miru Božjem.

TVOJI NAJMLILI

SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	KOLATI KRUŽITI	OGLASITI SE VRISKOM	ZBILJA STVARNOST	MATEMAT. SIMBOL ZA BAZU	TINA TARNER	NAKNA ZA NEKU USLUGU	NAZIV NASLOV	TEŠKA KOVINA (ZN.)	ŽUTA BOJA ZA TKANINE	●	OZNAKA ZA TONU	PRISTALICE IDO JEZIKA	LOPOV (MNOŽ.)	UZDAH NEGODO- VANJA	NATRIJEV OKSID (MNOŽ.)	TRINAESTO SLOVO LATINICE	STARO ILIRSKO PLEME	ANKICA U PRIMORJU
NEOJELJA PRIJE USKRS									JEDAN OD SA- TELITA URAHA VJERAN									
UŠTAVLJENA OVČJA KOŽA			NAROD DRA- VIDSKE GRUPINE OBAR						ŠAHOVSKA FIGURA DUELOVI SKELETA						"AD NOTAM" "I TAKO DALJE"			
MORSKA OBALA				NASLJEDNA ČESTICA					TUMARITI UNAOKOLO OLIVER TWIST									
KUJIZVNIK SANDOR DZALSKI							VRSTA TROP- SKIH PLODOVA UMAK							MORSKI GREBENI DAN UOČI USKRS				TJELESNA I DUHOVNA POKRETLI- VOST
"UNITED KINGDOM"			RJEČNI RIBAR OČEVA MAJKA				LUKA U ITALJI RIJEKA					VOJNA FOR- MACIJA "LOCUS SIGILLI"						OKRUGLO SLOVO TIGANJ
VRSTA UKRAŠNOG KAMENA									BEZBOJNI PLIN LUMAN									"TENISKI KLUB" BOJA KARATA
IME STARJE GLUMICE RINE				PRINUDNI STAROGRČKI SLIKAR								VRSTA LIKOVNOG UMJETNIKA						
URLIK ŽIVOTINJA																		
GLAZBENI ZNAK ZA ALT.		ZADAH VRSTA VIŠNJE																
ELEMENT TANTAL																		
MAKAR MALO																		
GRAD U FRANCUSKOJ																		
ČOVJEK KOJI PATI OD KLEPTOMANIJE																		
OSNIVAČ KRŠĆANSTVA																		
VRSTA RIJEČNE RIBE																		
AVIO KRATICA ZA IRSKU																		
GRADIĆ U HRVA- TSKOJ																		
OZNAKA ZA KULJU U SAHU																		
SOŠKA ZA PUŠKE OTOK NA JADRANU																		
MUŽJAK OVCE																		
GLAVNI BORAC U KORIDI																		
RJEČNI OTOCI																		
MJESTO U SLOVENJI KOD POS- TOJNE																		

stampa HEIDELBERG speedmaster
repro PrintCom
SCREEN scanner / osvjetljivač
osvjetljavanje do B2 formata
mogućešću max.
rmata 50x100cm

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 71 207-023, 207-022
Fax: 387 71 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 71 203-910
Fax: 387 71 442-959

SRETAN USKRS

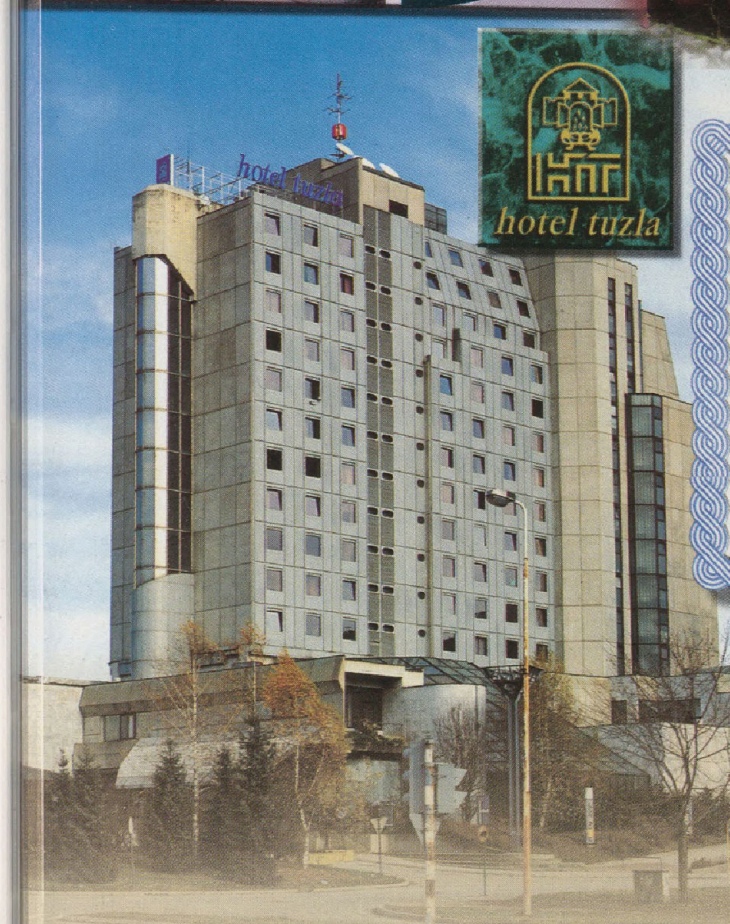

NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO

POSLOVNA JEDINICA TUZLA

SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA

Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 75 282 227

§ FIDUCIA

DRUŠTVO JEDNOG LICA ZA PRUŽANJE POSLOVNIH USLUGA
STRUČNI I KONSULTATIVNI POSLOVI
VEZANI ZA OSNIVANJE I RAD PODUZEĆA
RUDARSKA 72 • TEL.: 282 - 549

Kodak EXPRESS FOTO COLOR ŽUNIC

EXPRESS color laboratorij

Laboratorij 1, Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 34-364

Laboratorij 2, Tuzla, Korzo, Tel. 075/235-899

Laboratorij 3, Tešanj

Laboratorij 4, Gračаницa

*S nama Vaše uspomene
nikad ne bljeđe!*

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Hrvatski Glasnik

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena
pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak • Ravnatelj: Petar Matanović • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel
• Lektor: Marica Petrović • Uredništvo: Petar Matanović, Juraj Novosel, Marica Petrović, Romeo Knežević,
Martin Antunović, dr. Miroslav Petrović, Zvonko Bosankić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2 Tel/fax: 075-237-171
• Kompjuterska priprema i tisak: "PrintCom" D.O.O. Grafički inženjering Tuzla • Račun: ZZPP Tuzla:
12200-678-34618 - HKD Napredak - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom
komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja,
nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13.
Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez. • Cijena za inozemstvo 3 DEM • List izlazi
mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Osnovan 1992. godine **INDEPENDENT**
I FM RADIO
Kameleon
(++387-75) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.deltacom.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio.kameleon@deltacom.ba

SRETAN

*ključ
uspjeha
tuzlanska banka d.d.*

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE

TUZLA

Ull. Krećanska broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 75 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 75 281 391
E-mail: cen.grif@bih.net.ba

USKRS

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 71 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 71 65 39 86

TUZLA Salineatrans

Vrši usluge prijevoza putnika
Telefoni: Tuzla 239-438; 239-350
Zagreb 01-615-6911;
615-6906.

BOSNA OSIGURANJE d.d.

SARAJEVO FILIJALA TUZLA

Direkcija: Hadži Bakirbega Tuzlića 3 (Korzo)

Tel./fax: 387 75 281 211, 281 212 • Direktor: 282 533

Filijala: Albina Herljevića 8 (Slatina)

Tel./fax: 387 75 283 248, 282 408 • Rukov.: 282 220

OBITELJSKI RADIO

98.7
FM

98.7
FM

VALENTINO

STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500
MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447

DAMM

D.O.O. PODUZEĆE ZA PROIZVODNJU, UNUTARNJU I VANJSKU TRGOVINU I USLUGE TUZLA

Tuzla, Rudarska 71

Tel: ++387 (0)75 282-620, 281-429

Fax: ++387 (0)75 282-071